

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Barbora Chládková

**Vypořádání vzájemných majetkových práv manželů s režimem
oddělených jmění**

Diplomová práce

Olomouc 2023

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Vypořádání vzájemných majetkových práv manželů s režimem oddělených jmění vypracovala zcela samostatně. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použila k sepsání této diplomové práce, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v Seznamu použitých zdrojů.“

V Olomouci dne 22.11.2023

Barbora Chládková

Poděkování

Na tomto místě bych velmi ráda poděkovala vedoucí mé diplomové práce JUDr. Renátě Šínové, Ph.D., za odborné vedení diplomové práce, za její vstřícnost a veškerý čas, který mi věnovala při psaní této práce.

Obsah

Seznam použitých zkratk	5
Úvod	6
1. Režim oddělených jmění	8
2. Obvyklé vybavení rodinné domácnosti	9
2.1. Problematika § 3038 OZ	9
2.2. Režim oddělených jmění a obvyklé vybavení rodinné domácnosti	14
3. Zřízení režimu oddělených jmění	19
4. Režim oddělených jmění založený snoubenci	21
4.1. Ochrana třetích osob při uzavření modifikační smlouvy mezi snoubenci	22
4.2. Nabývání majetku a dluhů do podílového spoluvlastnictví v rámci režimu oddělených jmění	26
5. Režim oddělených jmění založený manžely	29
5.1. Režim oddělených jmění ve vztahu k třetím osobám	29
5.1.1. Vznik závazku po zřízení režimu oddělených jmění	29
5.1.2. Vznik závazku před zřízením režimu oddělených jmění	30
6. Režim oddělených jmění vzhledem k věcem zapisovaným do veřejných seznamů	35
7. Nabývání majetku a dluhů v režimu oddělených jmění	37
8. Vypořádání SJM a jeho neúčinnost	38
9. Způsoby vypořádání dosud nabytého SJM	41
10. Rozvod a režim oddělených jmění	42
Závěr	43
Seznam použitých zdrojů	45
Shrnutí	48
Abstract	49
Klíčová slova	50
Key words	51

Seznam použitých zkratek

EŘ	Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
NotŘ	Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti, ve znění pozdějších předpisů.
OSŘ	Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
OZ 1964	Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
OZ	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
SJM	Společné jmění manželů

Úvod

Tématem mé diplomové práce je vypořádání majetkových práv manželů s režimem oddělených jmění. Institut režimu oddělených jmění je v naší právní úpravě nově zaveden až novým občanským zákoníkem¹, přičemž předchozí občanský zákoník² takovou úpravu manželských práv vůbec nedovoloval. Dle mého názoru se jedná o institut s velkým potenciálem do budoucna. Díky režimu oddělených jmění mohou manželé snadno předcházet majetkovým sporům při rozpadu manželství, poněvadž v režimu oddělených jmění je předem jasně dané, co který z manželů vlastní a na co má nárok. Navíc je vhodný zejména pro manžele, kdy jeden z manželů podniká a nese rizika z toho plynoucí.

Svou práci jsem rozdělila na 10 na sebe navazujících kapitol. V rámci první kapitoly se budu detailněji věnovat problematice obvyklého vybavení rodinné domácnosti, a to především z pohledu přechodného ustanovení § 3038 OZ. Předestřu dopad režimu oddělených jmění na obvyklé vybavení rodinné domácnosti, čímž si také odpovím na jednu z mnou vytyčených výzkumných otázek.

Po poukázání na problematiku § 3038 OZ se budu dále zabírat detailněji zřízením režimu oddělených jmění mezi snoubenci. V rámci druhé části své diplomové práce nastíním pohledy na ochranu třetích osob při uzavření modifikační smlouvy zřizující režim oddělených jmění mezi manžely, a to jak bez vložení této listiny do Seznamu listin o manželském majetkovém právu, tak i po jejím vložení do Seznamu listin o manželském majetkovém právu.

Zřízení režimu oddělených jmění mezi manžely bude prezentováno v rámci třetí kapitoly. Shodně jako ve druhé kapitole uvedu i možnosti ochrany třetích osob při zřízení režimu oddělených jmění mezi manžely. Pokud je režim zřízen za trvání manželství, váže se k takovému zřízení i nutnost vypořádat dosud nabytý majetek a dluhy v SJM, jestliže mezi manžely vzniklo, přičemž tato kapitola bude věnována i vypořádání takto nabytého majetku či dluhů do SJM za trvání manželství.

Cílem mé diplomové práce je především uvést problematické aspekty režimu oddělených jmění a s tím souvisejících institutů. Vzhledem k nejasnostem ohledně aplikace § 3038 OZ uvedu možné názory odborné literatury. Dále se ve své diplomové práci zaměřím na komplikovanou ochranu třetích osob při modifikaci SJM, a to s důrazem jen a pouze na režim oddělených jmění. Výsledkem mé práce je zodpovězení výzkumných otázek, které zní:

¹ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

² Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

1. Jaké jsou případné následky nevložení listiny o režimu oddělených jmění manželů do Seznamu listin o manželském majetkovém právu?
2. Jaký je postup při vypořádání společných majetkových práv manželů při sjednání režimu oddělených jmění za trvání manželství?

Z pohledu metodiky jsem se ve své práci zaměřila na výklad právních norem, a to za použití především výkladu teleologického s doplněním výkladu jazykového. Uvedené vyplývá ze zmíněných názorů odborné literatury. Mnohdy ani odborná literatura či praxe soudů neuvádí zcela jasné řešení rozličných problémů vztahujících se k režimu oddělených jmění, a proto uvádím i mnou navržené řešení. Při nastínění aspektů rozdílných názorů a jejich komparaci analyzuji možné závěry ohledně mnou vytyčených problematických situací a důsledky s tím spojené.

Diplomová práce vychází z právního stavu ke dni 22.11.2023.

1. Režim oddělených jmění

Institut režimu oddělených jmění se řadí v naší právní úpravě mezi instituty novější, jelikož byl zaveden až zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Za účinnosti OZ 1964 bylo možné smluvně modifikovat SJM, nicméně zákon neznal a nepovoloval zvolit si režim oddělených jmění.³ V zákoně jsou předmětnému institutu věnována dvě ustanovení, a to § 729 OZ a § 730 OZ. V jednom je upraveno nakládání s majetkem bez souhlasu druhého manžela ve smyslu § 729 OZ, ve druhém rozdělení příjmů z podnikání ve smyslu § 730 OZ.⁴

Jedná se o situaci, kdy mezi snoubenci či manžely uzavřením smlouvy o režimu oddělených jmění a její účinností nevznikne či přestane existovat zákonný režim SJM. Obecně se jedná, jak říká i důvodová zpráva⁵ k § 729 OZ o situaci, kdy *“každý z manželů může se svým výhradním (odděleným) jměním nakládat zcela podle své vůle, tedy bez souhlasu druhého manžela”*.⁶

³ PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka, a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655-975)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 282.

⁴ PSUTKA, Jindřich. *Společné jmění manželů*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 76-77.

⁵ Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁶ ZUKLÍNOVÁ, Michaela. In: ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol.: *Občanský zákoník. Komentář*. Svazek II. Praha: Wolters Kluwer, a.s. 2014, s. 180.

2. Obvyklé vybavení rodinné domácnosti

Obvyklé vybavení rodinné domácnosti OZ chápe jako soubor movitých věcí (§ 489 OZ ve spojení s § 498 odst. 1 a 2 OZ). V případě věcí spadající pod obvyklé vybavení domácnosti není rozhodující, kdo věc vlastní. Proto jakákoli věc manželem vnesená do společné domácnosti bude spadat pod obvyklé vybavení rodinné domácnosti, pokud budou naplněny podmínky pro ve smyslu § 698 OZ, především věc musí sloužit obvyklým i individuálním potřebám rodiny. Co jsou obvyklé i individuální potřeby rodiny zákon nestanoví. U každé rodiny bude nutné vymezit, co pod obvyklé vybavení rodinné domácnosti spadá, a to především ve vztahu ke zřízení režimu oddělených jmění, neboť je otázka, zda budou věci spadající pod obvyklé vybavení rodinné domácnosti dále spadat pod SJM, či ve smyslu § 3038 OZ budou od 01. 01. 2014 vyňaty ze SJM.

2.1. Problematika § 3038 OZ

Přechodné ustanovení § 3038 OZ stanoví, že: „*Věci náležející k obvyklému vybavení rodinné domácnosti přestávají být dnem nabytí účinnosti tohoto zákona součástí společného jmění.*“. OZ však dále nestanoví, v jakém režimu se obvyklé vybavení rodinné domácnosti od 01.01.2014 bude nacházet. Důvodová zpráva k OZ ustanoví jen, že se po 01.01.2014 obvyklé vybavení rodinné domácnosti podřídí zvláštnímu právnímu režimu.⁷ Nejmenuje již, o jaký konkrétní právní režim by se mělo jednat. Současná literatura i praxe soudů není ucelená při výkladu a aplikaci předmětného ustanovení, přičemž pro komplexnější pohled na danou problematiku níže nastíním názory na výklad ustanovení § 3038 OZ.

První názor poukazuje na fakt, že § 698 OZ a § 699 OZ jsou ustanovení, která se nedotýkají spoluvlastnického vztahu ke společné věci, nýbrž pouze nastavují pravidla, která omezují nakládání s takovou věcí. Jedná se o ustanovení upravující ochranu rodinné domácnosti. Naproti tomu § 3038 OZ představuje ustanovení, které dle citovaných autorů nemá aplikační prostor. Zákonodárce sice zakotvil předmětné pravidlo v přechodných ustanoveních v OZ, nicméně jím nezamýšlel vyvolat stav v ustanovení uvedený.⁸

Druhá skupina názorů v literatuře uvádí, že zákonodárce chtěl předmětným ustanovením odloučit od sebe SJM a obvyklé vybavení rodinné domácnost, a to i po vlastnické stránce. Tedy nastolit situaci, kdy po 01.01.2014 již nebude obvyklé vybavení rodinné

⁷ Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁸ BEZOUŠKA, Petr, PIECHOWICZOVÁ, Lucie. *Nový občanský zákoník – nejdůležitější změny*. 1. vyd. Praha: Anag, 2013. s. 112.

domácnosti součástí SJM. Argumentaci staví především na smyslu úpravy, kterým je ochrana rodinné domácnosti a uspokojování jejích potřeb. Ale již nestanoví, jak konkrétně bude rodinná domácnost chráněna více, když bude obvyklé vybavení rodinné domácnosti odtrženo dle § 3038 OZ ze SJM. Pokud autoři souhlasí s odloučením obvyklého vybavení rodinné domácnosti ze SJM, pak ale neuvádějí, zda věci v obvyklém vybavení rodinné domácnosti budou po 01.01.2014 v podílovém spoluvlastnictví manželů, či každý z manželů nabude polovinu z obvyklého vybavení rodinné domácnosti do svého výlučného majetku, tzn. dojde k vypořádání obvyklého vybavení rodinné domácnosti.⁹

Autoři se však zamýšlí i na otázkou určité nadbytečnosti a nevhodnosti předmětného ustanovení, přičemž uvádí i jiné názory, které budou prezentovány níže. Domnívám se však, že tímto chtějí pouze představit problematický výklad předmětného ustanovení. Nemají úmysl se k některému z názorů přiklonit, jelikož dávají přednost dle nich jasnému jazykovému výkladu ustanovení § 3038 OZ, který zní, že „*věci tvořící obvyklé vybavení rodinné domácnosti přestávají být dnem nabytí účinnosti tohoto zákona součástí společného jmění*“. Vidí v uvedeném jasnou formulaci ustanovení, přičemž sporným shledávají úmysl zákonodárce.¹⁰

Třetí část literatury se k výkladu § 3038 OZ kloní odlišným způsobem. Odmítá přijmout závěr plynoucí z jazykového výkladu § 3038 OZ, a to že obvyklé vybavení rodinné domácnosti nemůže být od nabytí účinnosti OZ součástí SJM. K tomu uvádí hned několik důvodů.¹¹

Zprvé zdůrazňují právní úpravu SJM, § 708 an. OZ, která vymezuje, co je součástí SJM. Předmětná úprava nikde nevyklučuje z obsahu SJM obvyklé vybavení rodinné domácnosti. Nabytím účinnosti OZ, 01.01.2014, by došlo k situaci, kdy by věci v obvyklém vybavení rodinné domácnosti do tohoto data přestaly být součástí SJM, nicméně věci nabyté po tomto datu by součástí SJM již byly, a to v důsledku znění § 708 an. OZ. OZ totiž nikde neupravuje žádné obecné pravidlo, které by se prosadilo proti dikci § 708 an. OZ. Proto by spojením § 708 an. OZ a § 3038 OZ došlo k absurdnímu závěru prezentovanému výše.¹²

Dále literatura poukazuje na rozpor se smyslem úpravy obvyklého vybavení rodinné domácnosti, neboť tento institut je především založen na nezávislosti, co se týče vlastnického práva věcí v obvyklém vybavení rodinné domácnosti. Neboli je zcela nepodstatné, kdo předmětnou věc spadající do obvyklého vybavení rodinné domácnosti, vlastní. Je pouze

⁹ PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655-975)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 1193-1194.

¹⁰ PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655-975)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 1193.

¹¹ MELZER, Filip. In: MELZER, Filip, TĚGL, Petr a kol.: *Občanský zákoník – velký komentář*. Svazek IX. § 2894–3081. Praha: Leges, 2018, s. 1993–1996.

¹² Tamtéž, s. 1994–1996.

rozhodující, že věci splňují podmínky stanovené v § 698 OZ, a proto se jedná o obvyklé vybavení rodinné domácnosti.¹³

Melzer a Šínová prezentují i názor Zuklínové, který zastává stanovisko, že věci v obvyklém vybavení rodinné domácnosti budou vyloučeny ze SJM. Takové věci nebudou již v SJM dle § 708 an. OZ. Tedy s nimi nebudou manželé moci nakládat tak, jako by nakládali ve smyslu § 708 OZ s jinými věcmi v SJM. Zuklínová uvádí, že dle ní nebude mít ustanovení § 3038 OZ dopad na vlastnická a jiná obdobná práva. Nedojde k jejich změně. Nicméně Zuklínová dále stanoví, že přeci jenom obvyklé vybavení rodinné domácnosti bude nadále v SJM, nedojde k jejich vypořádání. Takový její závěr, si myslím, však odporuje tomu, co prezentuje v počátku. Pokud tedy dle ní nemá ustanovení § 3038 OZ dopad na vlastnická a jiná obdobná práva, pak je otázkou, proč dále uvádí, že ke změně fakticky dojde. Od 1.1.2014 budou dle Zuklínové věci v obvyklém vybavení rodinné domácnosti spadat pod SJM, ale ve smyslu § 1236 an. OZ, nikoliv ve smyslu § 708 OZ.¹⁴ Ustanovení § 1236 an. OZ spadají do úpravy zvláštních ustanovení o společenství jmění, které dle Králíka nemá konkurovat zvláštním úpravám některých společenství jmění, jako je například SJM dle § 708 an. OZ. Dle něj má úprava § 1236 an. OZ pouze poskytnout řešení jen subsidiárně. Tedy pokud řešení nebude plynout z § 708 an. OZ, pak se může subsidiárně aplikovat § 1236 an. OZ.¹⁵

Domnívám se, že Zuklínovou uvedené řešení není správně formulováno, neboť dle takového názoru stále bude obvyklé vybavení rodinné domácnosti stále v SJM. Jen dispoziční oprávnění manželů k němu bude posuzováno ve smyslu § 1236 an. OZ a nikoli dle § 708 an. OZ. Nicméně si myslím, že pokud jsou věci v obvyklém vybavení rodinné domácnosti v režimu SJM, mají se použít spíše pravidla stanovená pro tento režim, tedy § 708 an. OZ, neboť pravidla v § 1236 an. OZ, jak je prezentovaného výše, jsou subsidiární povahy.

Melzer se k výše uvedenému staví kriticky. Právní úprava § 1239 OZ stanoví, že se na věci v takovém režimu uplatní pravidla pro vypořádání spoluvlastnictví, nikoli již pravidla o vypořádání SJM. Nebylo by tedy možné aplikovat například § 742 OZ. Navíc smysl a účel úpravy manželského majetkového práva je odlišný od smyslu a účelu podílového vlastnictví. U manželů je irelevantní, kdo danou věc nabude, neboť pokud nabude věc jeden manžel, tím

¹³ MELZER, Filip, In: MELZER, Filip, TĚGL, Petr a kol.: *Občanský zákoník – velký komentář*. Svazek IX. § 2894–3081. Praha: Leges, 2018, s. 1994–1996.

¹⁴ ZUKLÍNOVÁ, Michaela. In: ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef, a kol.: *Občanský zákoník. Komentář*. Svazek VI. Praha: Wolters Kluwer, a.s. 2014, s. 1366.

¹⁵ KRÁLÍK, Michal. In: SPÁČIL, Jiří, KRÁLÍK, Michal a kol.: *Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474)*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 1089

pádem ji ve smyslu § 709 OZ nabyli oba společně.¹⁶ Navíc, jak jsem uvedla výše, je celá právní úprava § 1236 an. OZ subsidiární k právní úpravě § 708 an. OZ.

Dle autora je problematický výklad § 3038 OZ zapříčiněn inspirací z BGB, neboť zákonodárce se inspiroval v § 1369 BGB, který upravuje tzv. režim vypořádání majetkových přírůstků. Tento spočívá ve výlučném majetku každého z manželů, nevzniká tedy žádné majetkové společenství manželů. Mezi manžely může vzniknout pouze podílové spoluvlastnictví ke konkrétní věci. Ustanovení § 3038 OZ upravuje koncepci, kterou OZ nezná, proto předmětné ustanovení nebude mít dle autora aplikační charakter.¹⁷

Čtvrtá část literatury zastává jiný výklad sporného ustanovení § 3038 OZ. Kloní se k závěru, že výkladem § 3038 OZ vzniká množina věcí v obvyklém vybavení rodinné domácnosti, která má specifický právní režim odlišný od SJM. Zákonodárce odtrhl předmětný institut od SJM a to od 1.1.2014. Hmotné movité i nemovité věci zůstávají v bezpodílovém spoluvlastnictví manželů.¹⁸

Další mnou prezentovaný názor se také vyjadřuje k aplikaci předmětného ustanovení a jeho možné výklady literaturou. Autor se nepřiklání k odtrhnutí obvyklého vybavení rodinné domácnosti od SJM, jak stanoví § 3038 OZ a uvádí k takovému závěru důvody. Zdůrazňuje koncept obvyklého vybavení rodinné domácnosti. Smyslem úpravy obvyklého vybavení rodinné domácnosti je především ochrana rodiny, která se pak promítá do zvýšené ochrany při nakládání s věcmi tvořící obvyklé vybavení rodinné domácnosti. Manželé mohou s věcmi v obvyklém vybavení rodinné domácnosti nakládat pouze se souhlasem druhého (pokud se nejedná o věc zanedbatelné hodnoty ve smyslu § 698 odst. 2 OZ). Zákonodárce oddělil nakládání s věcmi v SJM a nakládání s věcmi tvořící obvyklé vybavení rodinné domácnosti, a to zřejmě úmyslně. Citovaným ustanovením § 3038 OZ zákonodárce chtěl podříditi obvyklé vybavení rodinné domácnosti jinému, zvláštnímu, režimu, než je SJM. Nicméně tato úprava v OZ chybí.¹⁹ Autor tedy ve většině souhlasí s názorem Melzera a Šinové, přičemž do větších detailů rozebírá danou problematiku.

Pro vyřazení věcí spadajících pod obvyklé vybavení rodinné domácnosti ze SJM není dle autora důvod. Předmětné ustanovení by dávalo smysl pouze v případě, kdy by obvyklé vybavení rodinné domácnosti jako takové nemohlo být skrze svůj účel současně i v SJM.

¹⁶ MELZER, Filip. In: MELZER, Filip, TĚGL, Petr a kol.: *Občanský zákoník – velký komentář*. Svazek IX. § 2894–3081. Praha: Leges, 2018, s. 1995.

¹⁷ Tamtéž, s. 1996.

¹⁸ FIALA, Josef. In: ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol.: *Občanský zákoník. Komentář*. Svazek VI. Praha: Wolters Kluwer, a.s. 2014, s. 1366.

¹⁹ PALÁSEK, Milan. Vybrané otázky týkající se obvyklého vybavení rodinné domácnosti. *Právní rozhledy* [online databáze], 2017, č. 20 [20.10.2023]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

Nicméně totéž by musela vyloučit i úprava v § 708 odst. 1 OZ, která ve stávající úpravě obvyklé vybavení rodinné domácnosti nevylučuje. Ve smyslu § 708 odst. 1 OZ není důvod vyloučit obvyklé vybavení rodinné domácnosti ze SJM. Závěrem by byl absurdní důsledek ryze jazykového výkladu § 3038 OZ ve spojení § 708 an. OZ, a to ten, že věci v obvyklém vybavení rodinné domácnosti nabyté do 01.01.2014 by přestaly být v SJM, kdežto věci v obvyklém vybavení rodinné domácnosti nabyté po 01.01.2014 by součástí SJM byly.²⁰ Autor tedy souhlasí se závěrem, který zastává i Melzer a Šínová.²¹ Pokud by bylo aplikováno problematické ustanovení § 3038 OZ, věci v obvyklém vybavení rodinné domácnosti v manželstvích uzavřených před 01.01.2014 by se najednou ocitly ve faktické dispozici manželů, aniž by nová úprava jakkoli vymezila režim, do kterého má nově obvyklé vybavení rodinné domácnosti spadat.

Obvyklé vybavení rodinné domácnosti je a může být součástí SJM, jako to i vyplývá z praxe soudů. V neposlední řadě je vhodné zmínit rozhodnutí Nejvyššího soudu.²² Nejvyšší soud uvedl, v souladu s výše jmenovanými autory, že obvyklé vybavení rodinné domácnosti může být součástí SJM. Svůj závěr opírá o mnou výše citované názory v literatuře.²³

V neposlední řadě je vhodné zmínit i názor, který zdůrazňuje, že § 3038 OZ není nadbytečné pravidlo, jak hlásají někteří jiní autoři,²⁴ a nesmí být přehlíženo. Uvádí, že věci spadající pod obvyklé vybavení rodinné domácnosti, z hlediska čistě jazykového výkladu, nejsou součástí SJM a obvyklé vybavení rodinné domácnosti je nutné považovat za zvláštní majetkový režim mezi manžely. Nicméně zdůrazňuje, že účelem předmětného institutu není vytvářet novou majetkovou kategorii mezi manžely, jelikož do obvyklého vybavení rodinné domácnosti mohou spadat věci jak ze SJM, tak vlastněné jedním či oběma manžely (v podílovém spoluvlastnictví). Autor poukazuje na znění § 698 OZ a § 699 OZ, která neobsahují žádné slovní spojení, ze kterého by bylo možné vyvodit, že obvyklé vybavení rodinné

²⁰ PALÁSEK, Milan. Vybrané otázky týkající se obvyklého vybavení rodinné domácnosti. *Právní rozhledy* [online databáze], 2017, č. 20 [20.10.2023]. Dostupné z: [databáze beck-online.cz](http://databaze.beck-online.cz).

²¹ MELZER, Filip, In: MELZER, Filip, TĚGL, Petr a kol.: *Občanský zákoník – velký komentář*. Svazek IX. § 2894 - 3081. Praha: Leges, 2018, s. 1994–1996.

²² Nejvyššího soudu ze dne 26.01.2023, sp. zn. 22 Cdo 3831/2022.

²³ BEZOUŠKA, Petr, PIECHOWICZOVÁ, Lucie. *Nový občanský zákoník – nejdůležitější změny*. 1. vyd. Praha: Anag, 2013. s. 112; FIALA, Josef. In: ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol.: *Občanský zákoník. Komentář*. Svazek II. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 1366.; PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 1192-1194.; MELZER, Filip, In: MELZER, Filip, TĚGL, Petr a kol.: *Občanský zákoník – velký komentář*. Svazek IX. § 2894 - 3081. Praha: Leges, 2018, s. 1994–1996.; KRÁLÍK, Michal. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol.: *Občanský zákoník*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 3018.

²⁴ KRÁLÍK, Michal. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol.: *Občanský zákoník*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 3018.

domácnosti spadá pod SJM. Spojení slov [věci] „*náležící oběma manželům*“ neznámá, že by se mělo vždy jednat pouze o věci spadající do SJM. Může jít i o věci spadající do podílového spoluvlastnictví obou manželů.²⁵

Část veřejnosti²⁶ obvyklé vybavení rodinné domácnosti zahrnuje pod speciální formu spoluvlastnictví, která je odlišná od SJM. Vychází především ze systematického zařazení předmětného institutu, jelikož dle nich je obvyklé vybavení rodinné domácnosti zařazeno systematicky v jiné části než SJM, a proto nemá být posuzováno ve smyslu § 3038 OZ jako součást SJM.²⁷

Jelikož se naše právní úprava inspirovala v německém BGB, konkrétně v případě § 3038 OZ u obvyklého vybavení rodinné domácnosti ustanovením § 1369 BGB, jak je rozebráno výše, přikláním se k názoru, že § 3038 OZ obsahuje koncepci, která není OZ vlastní. Pokud nemá oporu v OZ, neboť OZ takovou úpravu vůbec neobsahuje, pak je zřejmé, že § 3038 OZ nebude mít aplikační charakter. Obvyklé vybavení rodinné domácnosti bude nadále po 01.01.2014 spadat dle mého názoru pod SJM, jelikož tomu smysl a účel úpravy tohoto institutu neodporuje. Bylo by absurdní a nesmyslné, aby věci nabyté před 01.01.2014 do SJM, a tvořící součást SJM, přestaly být jeho součástí jen z důvodu, že spadají pod obvyklé vybavení rodinné domácnosti.

2.2. Režim oddělených jmění a obvyklé vybavení rodinné domácnosti

Režim oddělených jmění spočívá v oddělených jmění manželů, kdy „*každý z manželů může se svým výhradním (odděleným) jměním nakládat zcela podle své vůle, tedy bez souhlasu druhého manžele*“.²⁸ Dle uvedených názorů na výklad § 3038 OZ bude nadále, i přes zakotvení § 3038 OZ zákonodárcem, platit, že obvyklé vybavení rodinné domácnosti je součástí SJM. Otázkou je, v jakém režimu se bude obvyklé vybavení rodinné domácnosti nacházet mezi manželi, kteří si zvolí buď již jako snoubenci, nebo jako manželé za trvání manželství, režim oddělených jmění.

Smysl režimu oddělených jmění spočívá v oddělení majetkových sum manželů. Každý může právně jednat ohledně své majetkové sumy zcela libovolně. Bez ohledu na druhého

²⁵ PALÁSEK, Milan. Vybrané otázky týkající se obvyklého vybavení rodinné domácnosti. *Právní rozhledy* [online databáze], 2017, č. 20 [20.10.2023]. Dostupné z: [databáze beck-online.cz](https://www.beck-online.cz).

²⁶ např. JUDr. Jiří Grygar, Ph.D., soudce Okresního soudu Praha – východ.

²⁷ HRMOVÁ, Monika. K právnímu režimu obvyklého vybavení rodinné domácnosti [online]. *epravo.cz*, 10. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/k-pravnimu-rezimu-obvykleho-vybaveni-rodinne-domacnosti-94678.html>.

²⁸ Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

manžela.²⁹ Tím se tato úprava liší od SJM, v němž dle § 714 OZ je majetek v SJM chráněn možností namítnout relativní neplatnost při právních jednání, ke kterým je třeba souhlas, ale tento nebyl dán. Režim oddělených jmění nemá vliv na uplatnění dalších institutů v manželství, jako například na úpravu společného bydlení nebo vyživovací povinnosti.³⁰

Mohou nastat dvě časově odlišné situace, kdy si osoby mohou zřídit režim oddělených jmění. Buď se bude jednat o manžele, kteří se rozhodnou za trvání manželství zřídit režim oddělených jmění a tím mezi nimi zanikne SJM, pokud vzniklo při uzavření manželství. Či se bude jednat o snoubence, kteří se rozhodnou pro zřízení režimu oddělených jmění ještě před vstupem do manželství a tím mezi nimi SJM uzavřením sňatku nevznikne. Nejprve bude rozebrána situace, kdy manželé mezi sebou za trvání manželství zřídí předmětný režim.

Manželé uzavřou manželskou smlouvu o zřízení režimu oddělených jmění, přičemž tímto dojde k vypořádání dosud nabytého jmění spadajícího do SJM. Vzniknou dvě oddělené majetkové sumy manželů, na sobě zcela nezávislé.

Jak jsem výše vymežila, existují různé názory na úpravu § 3038 OZ a s tím související otázka, zda obvyklé vybavení rodinné domácnosti spadá po 1.1.2014 do SJM či ne. Dle převažujících názorů bude předmětný institut do SJM spadat i po 1.1.2014, přičemž je nutné rozebrat možnosti režimů, ve kterých se věci v obvyklém vybavení mohou nacházet vzhledem k režimu oddělených jmění, pokud obvyklé vybavení bude nadále ve smyslu právní úpravy součástí SJM.

Manželé s úmyslem zřídit si mezi sebou režim oddělených jmění musí nejprve vypořádat SJM mezi nimi vzniklé za trvání manželství.³¹ Dojde k rozdělení jejich majetku a ze SJM vzniknou dvě fakticky oddělené majetkové sumy každého z manželů, přičemž takový závěr odpovídá podstatě režimu oddělených jmění. Obvyklé vybavení rodinné domácnosti je dle převažujících názorů také součástí SJM, mělo by tedy dojít k jeho vypořádání také, a to dle pravidel v § 736 an. OZ. Vypořádávat věci v obvyklém vybavení rodinné domácnosti budou manželé jen v případě, že tyto věci měli před zřízením režimu oddělených jmění v SJM.

Otázkou je, zda se manželé mohou rozhodnout, že budou mít věci v obvyklém vybavení rodinné domácnosti v SJM i po zřízení režimu oddělených jmění. Jak je stanoveno výše

²⁹ TAJOVSKÁ, Kamila. Režim oddělených jmění [online]. epravo.cz, 29.4.2015. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/rezim-oddelenych-jmeni-97542.html>.

³⁰ PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 205.

³¹ PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 282; MELZER, Filip, TĚGL, Petr. In: MELZER, Filip, TĚGL, Petr a kol.: *Občanský zákoník – velký komentář*. Svazek IV. § 655–975. Praha: Leges, 2016, s. 503.

podstata režimu oddělených jmění spočívá na oddělených majetkových sumách každého z manželů. Každý z manželů nabývá skrze různé nabývací tituly majetek do svého výlučného vlastnictví. Stejně platí i pro dluhy. K takovým právním jednáním manžel nepotřebuje souhlas druhého. Není tím vyloučeno ani nabývání majetku do jiných vlastnických režimů, jako je například podílové spoluvlastnictví.³² Nicméně pokud by manželé chtěli mít věci v obvyklém vybavení rodinné domácnosti ve vlastnickém režimu SJM, pak toto popírá skutečnou podstatu režimu oddělených jmění. V takovém případě by se nejednalo o režim oddělených jmění. Není možné, aby si manželé zřídili režim oddělených jmění, a přitom ponechali věci v obvyklém vybavení rodinné domácnosti v SJM. Pokud manželé i přesto chtějí mít věci v obvyklém vybavení rodinné domácnosti v SJM, půjde o zúžení SJM ve smyslu § 717 odst. 1 OZ. Zúžení SJM spočívá ve změně zákonného rozsahu SJM, přičemž vždy, jak název napovídá, budou určité věci spadat pod SJM.³³ Tak to ale v případě režimu oddělených jmění nebude. Proto je zřejmé, že si manželé při zřízení režimu oddělených jmění nemohou věci spadající pod obvyklé vybavení rodinné domácnosti zařadit pod režim SJM.

Pokud si manželé mezi sebou zřídí režim oddělených jmění je otázkou, jak budou věci v obvyklém vybavení rodinné domácnosti nabývat v budoucnu. Tedy do jakých majetkových režimů budou takové věci spadat. Dle výše uvedeného je zřejmé, že věci v obvyklém vybavení rodinné domácnosti nebudou spadat do SJM. Opačný závěr by byl v rozporu s podstatou režimu oddělených jmění. Manželé, kteří si mezi sebou zřídili režim oddělených jmění, budou věci v obvyklém vybavení rodinné domácnosti moci nabývat do výlučného vlastnictví, jak říká podstata režimu oddělených jmění, či i do spoluvlastnictví³⁴ ve smyslu § 1115 an. OZ. Nicméně nemusí se vždy jednat o věci, které bude jeden či oba vlastnit. Může se naskytnout situace, kdy jeden z manželů bude mít v detenci určitou věc spadající pod obvyklé vybavení rodinné domácnosti, či ji bude mít v nájmu ve smyslu § 2201 an. OZ. Ne vždy tedy musí jít pouze o situaci, kdy manžel nebo manželé věci vlastní.³⁵ Závěr je tedy takový, že manželé nebudou mít věci v obvyklém vybavení rodinné domácnosti ve vlastnickém režimu SJM, pokud mezi sebou zřídí režim oddělených jmění.

Vzhledem k věcem v obvyklém vybavení rodinné domácnosti se vždy uplatní ochranný režim zakotvený v § 698 OZ a § 699 OZ, a to z toho důvodu, že institut obvyklého vybavení

³² MELZER, Filip, TÉGL, Petr. In: MELZER, Filip, TÉGL, Petr a kol.: *Občanský zákoník – velký komentář*. Svazek IV. § 655–975. Praha: Leges, 2016, s. 502.

³³ PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 207.

³⁴ ZUKLÍNOVÁ, Michaela. In: ŠVESTKA, Jiří, DVORÁK, Jan, FIALA, Josef a kol.: *Občanský zákoník. Komentář*. Svazek VI. Praha: Wolters Kluwer, a.s. 2014, s. 180.

³⁵ Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

rodinné domácnosti pojmá ochrany za všech okolností, tedy i při zřízení režimu oddělených jmění. Tato ochrana plyne i ze systematického uspořádání OZ, neboť ochrana se uplatní nezávisle na tom, jaký majetkový režim si mezi sebou manželé zvolí.³⁶ Ustanovení § 698 OZ a § 699 OZ nejsou upraveny v rámci manželského majetkového práva, není důvod se tedy domnívat, že by úprava obvyklého vybavení rodinné domácnosti byla jakkoli spojena s tím, jaký majetkový režim si manželé zvolí. Ba naopak zastávám názor, že zákonodárce chrání věci spadající pod tento režim kdykoli a za všech okolností, například i pokud takové věci manželé budou mít v pouhé detenci.³⁷

Manželství, které je hluboce, trvale a nenapravitelně rozvráceno může být ve smyslu OZ rozvedeno. Zde vyvěrá otázka, jak budou věci v obvyklém vybavení rodinné domácnosti, které nespádají pod SJM, vypořádány. Věci v obvyklém vybavení mohou spadat například do výlučného vlastnictví toho kterého manžela. Pak je zřejmé, že se takové věci vypořádávat nebudou. Nebo věci mohou spadat do podílového spoluvlastnictví. Na vypořádání věci v podílovém spoluvlastnictví bude nutné aplikovat pravidla v § 1141 an. OZ. Zde je nutné připomenout, že věci v obvyklém vybavení rodinné domácnosti požívají ochrany přes § 698 OZ a § 699 OZ. Takovou ochranu požívají věci v obvyklém vybavení jen při existenci společné rodinné domácnosti. Jedním z důvodů zániku společné rodinné domácnosti, vedle dohody o odděleném bydlení manželů ve smyslu § 743 odst. 3 OZ a opuštění společné domácnosti, je rozvod manželství. Rozvodem manželství zaniká i ochrana věcí v obvyklém vybavení rodinné domácnosti ve smyslu § 698 OZ a § 699 OZ.³⁸

Mám za to, že jiné obligační závazky jednoho či obou manželů mohou přetrvávat i po rozvodu. Například nájem věci spadající pod obvyklé vybavení rodinné domácnosti. Na straně nájemce může vystupovat jak jeden manžel, tak i oba. Třetí osoba bude stát na straně pronajímatele a předmět nájmu bude věc spadající pod obvyklé vybavení rodinné domácnosti manželů. Předmět nájmu sice ztratí po zániku existence rodinné domácnosti, tedy po rozvodu, ochranu přes § 698 OZ a § 699 OZ, nicméně nájem jako takový může trvat nadále. V případě úmyslu ukončit tento závazkový vztah pak bude postupováno dle pravidel zakotvených pro skončení nájmu v § 2225 an. OZ.

Snoubenci si také mohou zřídit režim oddělených jmění, a to uzavřením předmanželské smlouvy zřizující předmětný režim ke dni vzniku manželství. Při uzavření manželství mezi

³⁶ MELZER, Filip, TÉGL, Petr. In: MELZER, Filip, TÉGL, Petr a kol.: *Občanský zákoník – velký komentář*. Svazek IV, § 655–975. Praha: Leges, 2016, s. 203.

³⁷ ŠÍNOVÁ, Renáta. (ed.) *Pocita Milaně Hrušákové*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 378.

³⁸ TOMEŠOVÁ, Jana. Rodinná domácnost manželů a její ochrana [online]. *pravni prostor.cz*, 07.03.2018.

Dostupné z: <https://www.pravni prostor.cz/clanky/obcanske-pravo/rodinna-domacnost-manzelu-a-jeji-ochrana>.

snoubenci nevznikne ex lege SJM, což je podstatou režimu oddělených jmění. Jak bylo stanoveno výše, otázkou je, pod jaký vlastnický režim budou spadat věci v obvyklém vybavení rodinné domácnosti. Na tomto místě lze využít závěrů prezentovaných výše. Pokud tedy snoubenci budou mít vůli nabývat věci v obvyklém vybavení rodinné domácnosti do SJM, pak nepůjde ze své podstaty o režim oddělených jmění. Ani mezi snoubenci nelze zřídit režim oddělených jmění, pokud chtějí nabývat věci v obvyklém vybavení rodinné domácnosti do SJM. Co se týče věcí nabývaných snoubenci, poté již manžely, v budoucnu při režimu oddělených jmění, znovu lze poukázat na řešení výše. Každý z budoucích manželů bude nabývat věci do svého výlučného jmění, či do spoluvlastnictví. Může se jednat i o jiné obligační závazky, například nájem, ve kterých bude jeden z manželů či oba vystupovat. I zde je nutné uzavřít, že věci v obvyklém vybavení nebudou součástí SJM, pokud si snoubenci sjednají režim oddělených jmění. Opačný závěr by byl v rozporu s podstatou režimu oddělených jmění.

V případě rozvodu manželů, kteří již jako snoubenci uzavřeli režim oddělených jmění, je nutné také vyřešit otázku, jak si vypořádají věci spadající pod obvyklé vybavení rodinné domácnosti, když tyto nejsou, jak bylo řečeno výše, v SJM. Nepoužije se na ně tedy úprava vypořádání SJM dle § 736 an. OZ. Zde poukazují na uvedené výše. Pokud tedy půjde o věci ve výlučném vlastnictví jednoho, tyto se nebudou vypořádávat. Již budou náležet jednomu z manželů. V případě věcí ve spoluvlastnictví budou tyto vypořádány dle pravidel o vypořádání spoluvlastnictví ve smyslu § 1115 an. OZ.

3. Zřízení režimu oddělených jmění

Institut režimu oddělených jmění nebyl v předchozí právní úpravě za účinnosti OZ 1964 nikterak upraven. Předmětný institut byl do našeho právního řádu zaveden až skrze účinnost OZ a to od 1.1.2014. Před tímto datem nebylo možné, aby manželé zrušili mezi sebou SJM.³⁹ Vždy alespoň věci spadající do obvyklého vybavení rodinné domácnosti byly v SJM manželů.⁴⁰ Za stávající právní úpravy manželé mohou mezi sebou zřídit režim oddělených jmění jako jeden ze smluvních režimů SJM.⁴¹ Pokud před zřízením režimu oddělených jmění měli manželé SJM, pak toto musí vypořádat v závislosti na zřízení režimu oddělených jmění.⁴² Dojde totiž k zániku SJM v důsledku právě zřízení předmětného režimu.

Naše stávající právní úprava zakotvuje pouze dvě pravidla vztahující se k režimu oddělených jmění, a to § 729 OZ a § 730 OZ. Nad zamyšlením stojí dle mého názoru samotné znění ustanovení § 729 OZ, neboť dle něj smí manžel nakládat se svým výlučným majetkem bez souhlasu druhého, přičemž i v rámci jiného smluvního režimu SJM, jakož i v rámci zákonného režimu SJM, smí manžel takto konat ohledně svého výlučného majetku kdykoli. Znění důvodové zprávy k předmětnému ustanovení je obdobné.⁴³ Manželé, kteří mají mezi sebou ex lege zřízeno SJM, mohou mít každý určitý svůj výlučný majetek, například nabytý některým z nabývacích titulů dle § 709 odst. 2 OZ, a pak s takovým majetkem mohou nakládat zcela libovolně. Otázkou je, co zákonodárce zamýšlel pravidlem zakotveným pod § 729 OZ. Z čistě jazykového výkladu předmětného ustanovení pouze plyne, jak může manžel se svým výlučným majetkem nakládat. Přičemž § 729 OZ neříká nic nového vzhledem k možnosti libovolného nakládání manžela se svým výlučným majetkem. Ustanovení nikterak nepoukazuje na absenci SJM mezi manželi s režimem oddělených jmění.

Domnívám se, že zdůraznění neexistence SJM mezi manžely ve znění § 729 OZ by byla příhodnější. Jsem si vědoma výkladů předmětného ustanovení ze stran odborné literatury, které se vůbec dle mého názoru nad nepřesným zněním předmětného ustanovení nepozastavují. Pro

³⁹ PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655-975)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 282; KRÁLÍK, Michal. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol.: *Občanský zákoník*. Komentář. [online databáze]. Praha: C. H. Beck, 2023 [cit. 20.10.2023]. Dostupné z: [databáze beck-online.cz](https://www.beck-online.cz).

⁴⁰ MELZER, Filip, TÉGL, Petr. In: MELZER, Filip, TÉGL, Petr a kol.: *Občanský zákoník – velký komentář*. Svazek IV. § 655–975. Praha: Leges, 2016, s. 502.

⁴¹ VODIČKOVÁ, Eva. *Společné jmění manželů*. *Obchodněprávní revue*, 2023, roč. 15, č. 2, s. 97-101.

⁴² PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 282; MELZER, Filip, TÉGL, Petr. In: Melzer, F., Tégl, P. a kol.: *Občanský zákoník – velký komentář*. Svazek IV. § 655–975. Praha: Leges, 2016, s. 503.

⁴³ Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

lepší přehlednost i například pro širokou či zahraniční veřejnost, se domnívám však, že by bylo daleko příhodnější v textu ustanovení zdůraznit neexistenci SJM.

4. Režim oddělených jmění založený snoubenci

Režim oddělených jmění mohou mezi sebou sjednat již snoubenci či za trvání manželství manželé.⁴⁴ Nejprve se budu věnovat situaci, kdy si režim zřizují předmanželskou smlouvou, formou notářského zápisu⁴⁵, snoubenci. V takovém případě je otázkou, jak budou manželé nabývat majetek i dluhy v budoucnu. Další otázkou je, jak manželé zajistí u třetích osob vědomost o existenci předmanželské smlouvy modifikující zákonný rozsah SJM.

Ohledně obsahu předmanželské smlouvy platí autonomie vůle. Jde o smlouvu ve smyslu § 1724 an. OZ, proto se na ni uplatní i pravidla zakotvená v této části OZ. Snoubenci se domnívám mohou rozhodnout, jak a které věci budou nabývat v budoucnu a takovou svou vůli projevit v rámci předmanželské smlouvy. V notářských zápisech o smlouvách modifikujících zákonný rozsah SJM bývá často uváděno, který majetek a dluhy nebudou po modifikaci spadat do SJM a případnou tomu kterému manželovi do jeho výlučného jmění. Výčty ohledně věcí, které budou v budoucnu nabývat manželé do svých výlučných majetků, mohou znít obecněji, jako kupříkladu: „*veškeré hmotné i nehmotné věci, movité i nemovité věci či soubor věcí, který některý z účastníků nabyde ode dne uzavření této smlouvy*“. Nicméně se domnívám, že výčet může být zaměřen i na konkrétní majetek či dluh vzniklý v budoucnu z konkrétního právního jednání.

Lze si představit, že snoubenci budou mít vůli nabývat v budoucnu určitý majetek do podílového spoluvlastnictví ve smyslu § 1115 an. OZ, a proto takové ujednání upraví ve své předmanželské smlouvě. Je ale otázkou, zda takové ujednání obстоjí v předmanželské smlouvě. Podílové spoluvlastnictví se vyznačuje pluralitou osob, které k dané věci mají vlastnické právo. Každý spoluvlastník je omezen na svém vlastnickém právu vlastnickým právem druhého spoluvlastníka, a to ve vnitřních vztazích mezi spoluvlastníky. Někteří autoři poukazují na menší kvalitu a funkčnost předmětného institutu především z hlediska možných konfliktů mezi spoluvlastníky ohledně spoluvlastněné věci a nakládání s ní.⁴⁶ Ujednání o budoucím spoluvlastnictví by se mohlo jevit jako ujednání omezující vlastnické právo toho kterého manžela do budoucna. Dopředu si totiž snoubenci stanoví, že budou vzájemně omezeni na svých vlastnických právech ve smyslu § 1117 OZ. Dle předmětného ustanovení má každý ze spoluvlastníků, tedy budoucích manželů s režimem oddělených jmění, právo k celé věci, které je však omezeno stejným právem druhého manžela. Ani jeden z manželů nemůže se společnou

⁴⁴ ZUKLÍNOVÁ, Michaela. In: ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol.: *Občanský zákoník. Komentář*. Svazek VI. Praha: Wolters Kluwer, a.s. 2014, s. 180.

⁴⁵ Ustanovení § 716 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁶ KRÁLÍK, Michal. In: SPÁČIL, Jiří, KRÁLÍK, Michal a kol.: *Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 443.

věcí nakládat zcela libovolně. Domnívám se ale, že i přesto si lze sjednat v předmanželské smlouvě ujednání hovořící o budoucím podílovém spoluvlastnictví. Snoubenci takto projeví svou svobodnou vůli, není tedy důvodu jim v takovém rozhodnutí bránit. Ve smyslu § 718 OZ „*smlouva může obsahovat jakákoli ujednání a týkat se jakékoli věci, ledaže to zákon zakazuje, ...*“, přičemž zákon nikde nezakazuje ujednání týkající se budoucího vzniku spoluvlastnictví.⁴⁷ Navíc bych zde ráda připomněla i znění nevyvratitelné domněnky dle § 741 písm. b) OZ, která stanoví, že mezi manžely v důsledku vypořádání za tam splněných podmínek vznikne k určitému majetku spoluvlastnictví. Pokud sám zákon stanoví situaci, kdy „donutí“ manžele setrvat skrze vypořádání SJM ve spoluvlastnictví, pak nevidím důvod, proč by si ono nemohli ujednat sami snoubenci v rámci předmanželské smlouvy.

Jak již bylo rozebráno u problematiky věcí spadajících do obvyklého vybavení, i v rámci ostatního majetku a dluhů si snoubenci nemohou v předmanželské smlouvě stanovit, že určitý majetek či dluhy budou náležet do SJM. Předmětné ujednání by se přičilo zásadám, na kterých stojí režim oddělených jmění. Pokud by snoubenci na takovém ujednání trvali, nemohli by uzavřít smlouvu o režimu oddělených jmění. Nicméně by jim nic nebránilo zřídit si mezi sebou například zúžené SJM či jiný smluvený režim SJM.

Poté, co snoubenci uzavřou manželství, nabývá smlouva o režimu oddělených jmění účinků ve smyslu § 720 odst. 1 OZ a věci nabyté za manželství budou spadat pod jiné vlastnické režimy než SJM. Jak je rozebráno výše, snoubenci si mohou ujednat, jak budou nabývat věci v budoucnu a dle takových ujednání budou majetek i dluhy v budoucnu nabývat. Manželé poté mohou být i stranami v jiných právních vztazích, například závazkových.

4.1. Ochrana třetích osob při uzavření modifikační smlouvy mezi snoubenci

Dále se v mé práci budu zabírat mnou vymezenou otázkou ohledně zajištění vědomosti třetích osob o předmanželské smlouvě modifikující zákonný rozsah SJM. Může nastat více situací, ve kterých bude rozdílný závěr ohledně vědomosti či nevědomosti třetích osob o předmanželské smlouvě. Dle závěrů bude zjištěno, kdy se třetí osoba bude považovat za dotčenou třetí osobu a kdy vůbec vůči ní účinky předmanželské smlouvy nastanou.

Je namístě uvést rozdíl mezi Evidencí listin o manželském majetkovém režimu a Seznamem listin o manželském majetkovém režimu. Evidence je seznamem neveřejným,

⁴⁷ KLEIN, Šimon. Evidence a seznam listin o manželském majetkovém režimu. *Ad Notam* [online databáze], 19.12.2014, [cit. 10.11.2023]. Dostupné z: databáze nkr.cz.

sloužícím například v případě pozůstalosti zejména pro notáře, aby zjistil, zda pozůstalý měl modifikováno SJM či ne. Seznam je naproti tomu veřejný. Každá osoba se může seznámit se stavem tam zapsaným a ověřit si před uzavřením jakéhokoli právního vztahu, zda protistrana má modifikované SJM či ne.⁴⁸

Smlouvy evidované pouze v neveřejné Evidenci jsou zásadně účinné jen mezi manžely. Nicméně je otázkou, za jakých konkrétních předpokladů budou takové smlouvy účinné i vůči třetím osobám. Jak uvádí Psutka, třetí osoba může se smlouvou souhlasit, přičemž v důsledku takového souhlasu vůči ní vyvolává předmanželská smlouva účinky.⁴⁹ Souhlas dle literatury nemusí mít již formu veřejné listiny.⁵⁰ Situace, kdy bude potřeba souhlasu k nastoupení účinků předmanželské smlouvy se liší a to v závislosti na tom, kdy došlo k uzavření předmanželské smlouvy, vzniku právního vztahu manžela (či obou) a třetí osoby a souhlasem třetí osoby s modifikací zákonného SJM, tedy se smlouvou zřizující režim oddělených jmění. Mohou nastat následující situace.

Snoubenci si sjednají režim oddělených jmění, nicméně předmanželskou smlouvu evidují pouze v neveřejné Evidenci listin o manželském majetkovém režimu. Po uzavření manželství, čímž se smlouva stává účinnou, vznikne jednomu z manželů vůči třetí osobě dluh. Třetí osoba nemůže zjistit existenci smlouvy z Evidence listin o manželském majetkovém režimu, poněvadž Evidence není veřejná. Smlouva by vůči třetí osobě v takovém případě byla účinná jen, pokud by třetí osoba byla s obsahem předmanželské smlouvy seznámena, a to nejpozději k okamžiku vzniku právního vztahu, jak stanoví Psutka.⁵¹ Domnívám se, že zde třetí osoba nemusí dávat souhlas. Postačí, když manželé třetí osobu vyrozumí o vzniku režimu oddělených jmění mezi nimi a odkáží na příslušnou předmanželskou smlouvu, a to před vznikem právního vztahu mezi manželem (či oběma) a třetí osobou. Pokud však právní vztah s třetí osobou vznikne, třetí osoba nebude seznámena se smlouvou, pak smlouva vůči ní nemůže být účinná. Smlouva totiž není evidována ve veřejném seznamu. Třetí osobě nemůže jít na újmu nevědomost o existenci smlouvy o režimu oddělených jmění.

⁴⁸ KLEIN, Šimon. Evidence a seznam listin o manželském majetkovém režimu. *Ad Notam* [online databáze], 19.12.2014, [cit. 10.11.2023]. Dostupné z: [databáze nkcr.cz](#).

⁴⁹ PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 222

⁵⁰ PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 222; KRÁLÍK, Michal. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol.: *Občanský zákoník*. Komentář. [online databáze]. Praha: C. H. Beck, 2023 [cit. 20.10.2023]. Dostupné z: [databáze beck-online.cz](#).

⁵¹ PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 225.

Rozdílný závěr bude v situaci, kdy předmanželská smlouva bude evidována i ve veřejném Seznamu listin o manželském majetkovém režimu, a to ještě před vznikem právního vztahu se třetí osobou. Seznam listin o manželském majetkovém režimu je veřejnosti již přístupný.⁵² Třetí osoba má možnost zjistit, že manželé mají režim oddělených jmění. I kdyby se proto třetí osoba domáhala splnění dluhu po obou manželech a odvolávala se na svou nevědomost ohledně režimu oddělených jmění, platí, že smluvní modifikace spočívající v režimu oddělených jmění je vůči ní účinná.⁵³

Stejný závěr platí pro věci povinně zapisované do veřejných seznamů, například nemovitosti. Fakticky se zápis v katastru měnit nikterak nebude. Mezi snoubenci totiž uzavřením sňatku nevzniká SJM, a to ani později, pokud neprojeví svou vůli znovu modifikovat svůj manželský majetkový režim. Proto veškeré nemovitosti spadající do výlučného vlastnictví jednoho či druhého snoubence, do něj budou spadat i po uzavření manželství, kdy smlouva o režimu oddělených jmění nabyde účinnosti. Samozřejmě snoubenci se mohou v předmanželské smlouvě dohodnout jinak.

V druhém případě může být časová posloupnost odlišná od výše prezentovaného. Nejprve dochází ke vzniku právního vztahu snoubence se třetí osobou. Následně si snoubenci sjednají předmanželskou smlouvu o vzniku režimu oddělených jmění, přičemž smlouva nabývá účinků uzavřením manželství. Jak stanoví literatura, v takové chvíli musí dát dotčená třetí osoba souhlas s předmětnou modifikační smlouvou. Na uvedeném nemění nic ani závěr, že snoubenci po uzavření manželství předmanželskou smlouvu evidují jak v Evidenci listin o manželském majetkovém režimu, tak i v Seznamu listin o manželském majetkovém režimu.⁵⁴ Nicméně dle mého názoru uvedené názory zcela zapomínají na podstatu režimu oddělených jmění.

V této části rozebírám uzavření předmanželské smlouvy mezi snoubenci, kterou je zřízen režim oddělených jmění, přičemž taková smlouva nabývá účinky uzavřením sňatku. Sňatkem nevzniká mezi takovými manžely SJM. Manželé si ponechávají své dosavadní nabyté jmění, tak jako před uzavřením manželství, ledaže v předmanželské smlouvě určí jinak. Zde vystává otázka, zda věřitel jednoho ze snoubenců, později manželů, bude takovou smlouvou dotčen, a tedy bude dále vystupovat jako dotčená třetí osoba vůči níž nenastanou účinky smlouvy o režimu oddělených jmění.

⁵² KLEIN, Šimon. Evidence a seznam listin o manželském majetkovém režimu. *Ad Notam* [online databáze], 19.12.2014, [cit. 10.11.2023]. Dostupné z: databáze nkr.cz.

⁵³ PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 224.

⁵⁴ PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 224.

Práva dotčené třetí osoby jsou chráněna ve smyslu § 719 odst. 2 OZ vůči možnému zkrácení jejich práv na uspokojení svých pohledávek skrze uzavření smlouvy o režimu oddělených jmění. Věřitel, kterému vznikla pohledávka vůči jednomu ze snoubenců, a to před uzavřením manželství, se může uspokojit na výlučném majetku dlužného snoubence, a to i po uzavření manželství. Po uzavření manželství mezi snoubenci totiž nevzniká SJM, nadále má každý svůj majetek a dluhy jako před uzavřením manželství, pokud ve smlouvě neujednají něco jiného.

K uvedenému se vyjádřil i Ústavní soud.⁵⁵ Jedním z důvodů uzavírání předmanželských smluv o vzniku režimu oddělených jmění může být úmysl nedlužného snoubence ochránit své jmění do budoucna po uzavření sňatku s dlužným snoubencem. Takový úmysl nedlužného manžela je zcela legitimní. Každý totiž ve smyslu čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod má právo vlastnit majetek, přičemž vlastnické právo každého je chráněno. I z toho důvodu v zákoně existují způsoby, jak modifikovat SJM a předejít tak možnému postihu majetku skrze exekuci. Soudy mají poskytovat ochranu nedlužnému manželovi vzhledem k jeho výlučnému majetku. Neboli nelze připustit, dle Ústavního soudu, aby se věřitel dlužného snoubence domáhal splnění jeho dluhu na majetku nedlužného snoubence, který s věřitelem žádný vztah neměl ani nemá. Věřitel dlužného snoubence, později manžela, nemůže argumentovat tím, že uzavřením smlouvy o režimu oddělených jmění se mu zkracuje právo na uspokojení jeho pohledávky, neboť fakticky ke zkrácení nedochází. Dlužný snoubenec, později manžel, má před uzavřením manželství určitou majetkovou sumu, ze které se může jeho věřitel uspokojit. Po uzavření modifikační smlouvy a poté manželství, se jeho suma o žádný jiný majetek či dluhy pouze v důsledku uzavření sňatku v zásadě nezmenší ani nerozšíří. Pokud si samozřejmě v modifikační smlouvě nesjednají něco odlišného. Dluh vznikl dlužnému snoubenci před uzavřením manželství. Jedná se o jeho výlučný dluh. Pokud by soudy neposkytly ochranu nedlužnému snoubenci, později manželovi, a postupovaly ryze formalisticky ve smyslu § 719 odst. 2 OZ, mohlo by tím být porušeno mimo jiné i základní právo nedlužného manžela dle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod vlastnit majetek. Postupem ryze formalistickým, ze strany soudů, by docházelo k situacím, kdy by bylo fakticky více chráněno nesezdané soužití párů než manželství. Neboť u nesezdaných párů by věřitel jednoho zůstával stále jen a pouze jeho věřitelem. Nikdy by nemohl uplatňovat svou pohledávku vůči majetku druhého partnera. K tomu Ústavní soud uvádí, že takový cíl stávající právní úpravy není a nikdy nebyl. Pokud nedlužný snoubenec neměl před uzavřením manželství žádný právní vztah vzhledem k věřiteli

⁵⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 24.04.2019, sp. zn. I. ÚS 1587/17.

dlužného snoubence, pak tento vztah nevzniká ani uzavřením manželství, a proto nemůže být ani modifikační smlouvou o režimu oddělených jmění dotčen.⁵⁶ Na základě uvedeného se proto domnívám, že věřitel dlužného manžela nebude zkrácen na svých právech mít možnost uspokojit svou pohledávku na výlučném vlastnictvím dlužného manžela.

4.2. Nabývání majetku a dluhů do podílového spoluvlastnictví v rámci režimu oddělených jmění

Dále je namístě se vypořádat se situací, kdy si snoubenci v předmanželské smlouvě sjednají, že určitý majetek a dluhy budou v budoucnu nabývat do podílového spoluvlastnictví ve smyslu § 1115 an. OZ. Je otázkou, zda třetí osoba jako věřitel bude v některém případě osobu dotčenou ve smyslu § 719 odst. 2 OZ a zda předmanželská smlouva o režimu oddělených jmění bude účinná.

Jak bylo řečeno výše, domnívám se, že si snoubenci mohou v předmanželské smlouvě sjednat, že určitý majetek či dluhy budou nabývat v budoucnu do podílového spoluvlastnictví. Zákon takové ujednání nezakazuje. Pokud si představíme znovu situaci, že prvně vznikla pohledávka věřitele za dlužným snoubencem, poté až byla uzavřena smlouva zřizující režim oddělených jmění, je otázkou, zda smlouva bude vzhledem k věřiteli dlužného snoubence vyvolávat účinky, či zda bude věřitel jako dotčená třetí osoba chráněna ve smyslu § 719 odst. 2 OZ.

Podstatu podílového spoluvlastnictví lze nalézt v pluralitě vlastníků konkrétní společné věci, přičemž vůči třetím osobám vlastníci vystupují jako jeden vlastník společné věci. Třetí osoby nezajímá, jakou míru účasti každý ze spoluvlastníků na společné věci má neboli jak velký je skutečně spoluvlastnický podíl jednotlivého spoluvlastníka vzhledem ke společné věci.⁵⁷

Dle výše uvedeného si lze představit modelovou situaci, kdy dlužný snoubenec, jehož dluh vznikl před uzavřením manželství a je proto jeho výlučným, uzavře s druhým snoubencem předmanželskou smlouvu, jejímž předmětem bude vznik režimu oddělených jmění k okamžiku uzavření manželství. V této smlouvě bude ujednáno, že určitý majetek v budoucnu nabytý bude spadat do podílového spoluvlastnictví budoucích manželů. Konkrétně by se mohlo jednat o majetek, který by jinak nabyt dlužný manžel do jeho výlučného majetku. Například se bude jednat o nabytí movité věci, automobilu, za výlučné prostředky dlužného snoubence, později

⁵⁶ Nález Ústavního soudu ze dne 24.04.2019, sp. zn. I. ÚS 1587/17.

⁵⁷ ŠTÁDLER, Jiří. *Nakládání a správa nemovité věci v podílovém spoluvlastnictví* [online]. epravo.cz, 21.07.2020 [cit. 10.11.2023]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/nakladani-a-sprava-nemovite-veci-v-podilovem-spoluvlastnictvi-111484.html>.

manžela. Skrze existenci režimu oddělených jmění mezi takovými manžely by skutečně předmětná věc spadala do výlučného majetku dlužného manžela. Pokud by ve smlouvě nebylo ujednáno něco jiného. Nicméně v této modelové situaci by si snoubenci v předmanželské smlouvě ujednali, že právě takto nabytý automobil bude spadat do podílového spoluvlastnictví budoucích manželů. Následně dojde mezi snoubenci k uzavření sňatku a modifikační smlouva zřizující režim oddělených jmění nabyde účinků. Manželé ji bez zbytečného odkladu evidují jak v Evidenci listin o manželském majetkovém režimu, tak i v Seznamu listin o manželském majetkovém režimu. V průběhu času skutečně manželé nabydou konkrétní automobil, který bude v jejich podílovém spoluvlastnictví dle ujednání v předmanželské smlouvě. Je otázkou, zda věřitel dlužného snoubence, teď již manžela, by se mohl bránit ve smyslu § 719 odst. 2 OZ a požadovat, aby smlouva vůči němu nenabyla účinnosti, neboť ujednání o nabývání věcí do podílového spoluvlastnictví mu zkracuje jeho práva ve smyslu § 719 odst. 2 OZ. Mohl by namítat, že bez takového ujednání by předmětná věc spadala jen do výlučného majetku dlužného manžela a bylo by pro něj daleko snazší se na výlučném majetku dlužného manžela uspokojit.

Je otázkou, zda skutečně nabytí konkrétních věcí do podílového spoluvlastnictví, a ne do výlučného, může být považováno pro věřitelovo právo uspokojit svou pohledávku jako zkracující. Věřitel dlužného manžela má možnost uplatnit svou pohledávku vůči majetku dlužného manžela. Do majetku dlužného manžela spadá mimo jiné i spoluvlastnický podíl na společné věci. Věřitel by měl mít možnost uspokojit svou pohledávku i vůči takovému majetku dlužného manžela. V tomto případě bude smlouva o režimu oddělených jmění vůči věřiteli účinná, pokud skutečně nedojde ke zkrácení jeho práv ve smyslu § 719 odst. 2 OZ. Lze si představit totiž i situaci, kdy snoubenci budou mít vůli zkrátit věřitelovo právo a v důsledku toho si sjednají v předmanželské smlouvě ujednání o nabývání majetku, jinak spadajícího do výlučného majetku dlužného manžela, do podílového spoluvlastnictví obou manželů. V každém jednotlivém případě proto bude nutné posoudit, zda skutečně ke zkrácení věřitele ve smyslu § 719 odst. 2 OZ dochází. V důsledku toho bude také posouzeno, zda smlouva zřizující režim oddělených jmění je vůči věřiteli účinná či ne,

Nicméně je otázkou, jaká je ochrana nedlužného manžela, který má k předmětné věci také spoluvlastnický podíl. Třetí osoba, jako věřitel dlužného manžela, tím, že se bude domáhat splnění své pohledávky, třeba i vůči majetku spadající pod podílové spoluvlastnictví, naruší výkon spoluvlastnického práva nedlužného manžela. Narušení spoluvlastnického práva spatřuji právě v právním jednání třetí osoby domáhající splnění své pohledávky na majetku spadajícím do podílového spoluvlastnictví. Dle mého názoru právě vymáhání své pohledávky,

například skrze exekuci, může narušit spoluvlastnické právo nedlužného manžela. Zde se domnívám, že nedlužný manžel může vůči třetí osobě narušující jeho spoluvlastnické právo uplatnit stejnou ochranu jako výlučný vlastník. Nedlužný manžel by se mohl domáhat ochrany svého ideálního podílu proti věřiteli dlužného manžela ve smyslu § 1042 OZ negatorní žalobou či ve smyslu § 1040 OZ a § 1041 OZ vindikační žalobou. Manžel k takovém svému právnímu jednání nepotřebuje souhlas ani ničeho jiného od dlužného manžela.⁵⁸ Takový závěr je zastáván odbornou literaturou i judikaturou již za první republiky⁵⁹, přičemž tato stanoví, že umožněním podat žalobu pouze jedním ze spoluvlastníků jsou chráněny i ostatní spoluvlastnické podíly. Podáním žaloby je tedy ku prospěchu i ostatním spoluvlastníkům a není důvodu takové jednání podmiňovat souhlasem ostatních spoluvlastníků. Na výše uvedené navázala i odborná literatura a judikatura v době OZ 1964 i stávající právní úprava OZ.

⁵⁸ KRÁLÍK, Michal. Vlastnické žaloby spoluvlastníků a ochrana jejich práv vůči třetím osobám (vybrané otázky). *Právní rozhledy* [online databáze], 2010, č. 22 [cit. 10.11.2023]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

⁵⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 08.05.1923, sp. zn. Rv I 1523/22.

5. Režim oddělených jmění založený manžely

Režim oddělených jmění si mohou manželé zřídit i za trvání manželství.⁶⁰ Podstatou režimu jsou oddělené majetkové sumy manželů. Neexistuje mezi nimi SJM. Opačný závěr by odporoval podstatě režimu oddělených jmění. Každý manžel se svou majetkovou sumou může zcela libovolně nakládat.⁶¹ Nyní bych se ráda věnovala zřízení režimu oddělených jmění mezi manžely za trvání manželství a na to navazujícími otázkami. Nejprve je nutné znovu poukázat na možné varianty zřízení režimu oddělených jmění, a to co se týče Evidence a Seznamu listin o manželském majetkovém režimu a dále i nutnosti vypořádání SJM, pokud před zřízením režimu oddělených jmění mezi manžely vzniklo.

Na rozdíl od snoubenců tato smlouva nebude již vázat svou účinnost na uzavření manželství. Ve smyslu § 716 odst. 2 OZ musí mít manželská smlouva o zřízení režimu oddělených jmění formu notářského zápisu, tedy uzavřením takové smlouvy u notáře nabývá smlouva účinků.⁶² Manželé mohou mít mezi sebou před zřízením režimu oddělených jmění zřízeno SJM, do kterého mohou ale i nemusí nabýt za trvání manželství určitý majetek či dluhy. V důsledku režimu oddělených jmění pak takový majetek a dluhy musí být vypořádány ve smyslu § 736 an. OZ.

Co se týče obsahu manželské smlouvy, lze plně odkázat na mnou výše prezentované názory ohledně možnosti ujednání o nabývání věcí do podílového spoluvlastnictví. Tedy pro shrnutí, i v případě manželské smlouvy zřizující režim oddělených jmění si mohou manželé sjednat, že určitý majetek a dluhy budou v budoucnu nabývat do podílového spoluvlastnictví ve smyslu § 1115 an. OZ. Takové ujednání není zákonem zakázané.

5.1. Režim oddělených jmění ve vztahu k třetím osobám

5.1.1. Vznik závazku po zřízení režimu oddělených jmění

Manželská smlouva o režimu oddělených jmění bude po nabytí účinnosti evidována ve smyslu § 35d odst. 1 písm. a) NotŘ v Evidenci listin o manželském majetkovém režimu. Smlouva může být na základě výslovného projevu vůle manželů evidována i v Seznamu listin o manželském majetkovém režimu, přičemž tento již je seznamem veřejným. Na tomto místě je vhodné uvést, kdy bude manželská smlouva vůči třetí osobě účinná a kdy naopak ne.

⁶⁰ PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 263.

⁶¹ Tamtéž.

⁶² KLEIN, Šimon. Evidence a seznam listin o manželském majetkovém režimu. *Ad Notam* [online databáze], 19.12.2014, [cit. 10.11.2023]. Dostupné z: databáze nkr.cz.

Nejprve se budu věnovat možným situacím, dle kterých bude určeno, kdy manželská smlouva nabyde účinků vůči třetím osobám. V prvním případě nejprve manželé zřídí mezi sebou režim oddělených jmění a následně vznikne závazek jednoho či obou vůči třetí osobě. Manželská smlouva bude evidována pouze a jen v Evidenci listin o manželském majetkovém režimu. Smlouva vůči třetí osobě bude vyvolávat právní účinky, jen pokud s ní třetí osoba bude seznámena, a to v okamžiku vzniku právního vztahu. Shodně jako jsem uvedla u snoubenců i zde se domnívám, že zde třetí osoba nemusí dávat souhlas. Pokud třetí osoba nebude seznámena se smlouvou, tato vůči ní nevyvolává žádné účinky. Pro úplnost uvádím, že v případě evidování manželské smlouvy i v Seznamu listin o manželském majetkovém režimu bude závěr shodný, jak jsem prezentovala u smluv zřízených snoubenci. Třetí osoba nemusí být manžely na smlouvu ani upozorněna, jelikož smlouva je evidována ve veřejném seznamu a třetí osoba se má možnost s jejím obsahem seznámit. Proto je v tomto případě manželská smlouva vůči třetí osobě účinná.⁶³ Obdobný závěr platí u věcí zapisovaných do veřejných seznamů.⁶⁴ V případě věcí zapisovaných do veřejných seznamů, například katastr nemovitostí, či obchodní rejstřík, bude odlišný závěr za situace, kdy závazek vznikl před uzavřením režimu oddělených jmění. Uvedené bude rozebráno níže.

5.1.2. Vznik závazku před zřízením režimu oddělených jmění

Ve druhém případě nejprve dojde ke vzniku závazku. Může se jednat závazek, z něž vzniklý dluh bude výlučný či dluh může spadat do SJM, pokud mezi manžely SJM bylo zřízeno. Či dluh může spadat do jiného vlastnického režimu, například do podílového spoluvlastnictví manželů. V každém případě po vzniku závazku bude uzavřena modifikační smlouva zřizující režim oddělených jmění. Dle odborné literatury musí dát třetí osoba s manželskou smlouvou souhlas. Souhlas je vyžadován, i pokud smlouva bude následně evidována ve veřejném seznamu.⁶⁵ Otázkou je, zda souhlas třetí osoby bude nutný v případě, že se jedná pouze o výlučný závazek a z něj vzniklý dluh jednoho z manželů.

Lze uvést modelovou situaci, kdy závazek manžela, který vznikl před uzavřením manželství bude jeho výlučným závazkem a z něj vznikne výlučný dluh. Stejně jako výlučným dluhem bude dluh týkající se jen výlučného majetku jednoho manžela nabytého před zřízením režimu oddělených jmění při trvání SJM mezi takovými manžely. V manželství před vznikem

⁶³ PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 224.

⁶⁴ Tamtéž.

⁶⁵ Tamtéž.

režimu oddělených jmění existuje například jen jeden závazek, nicméně tento je výlučným závazkem jednoho z manželů. Závazek mohl vzniknout před trváním manželství či i za trvání manželství, ale to pouze a jen v rozsahu zisku z výlučného majetku dlužného manžela. Pokud dlužný manžel žádný zisk ze svého výlučného majetku nemá, dluh vzešlý z takového závazku je dluhem výlučným.⁶⁶ Nespadá tedy do SJM, pokud ho manželé měli zřízeno. Následně si manželé sjednají manželskou smlouvou o zřízení režimu oddělených jmění a evidují ji jak do Evidence listin o manželském majetkovém režimu, tak i do Seznamu listin o manželském majetkovém režimu. Otázkou je, zda je věřitel dlužného manžela takovou smlouvou vázán a jaký dopad to bude mít na případné exekuční řízení či soudní výkon rozhodnutí ve smyslu § 262a OSŘ.

V prezentovaném případě došlo k modifikaci, zřízení režimu oddělených jmění, až po vzniku závazku, přičemž modifikace byla poté evidována i ve veřejném Seznamu listin o manželském majetkovém režimu. Pokud dluh vzniklý z tohoto závazku nebude ze strany dlužného manžela splněn dobrovolně, má věřitel možnost podat návrh na zahájení exekuce ve smyslu § 37 EŘ, či návrh na soudní výkon rozhodnutí dle § 262a OSŘ.

Pokud věřitel podá návrh na zahájení exekuce ve smyslu § 37 EŘ, exekutor ho kontaktuje s dotazem, zda má modifikaci spočívající v režimu oddělených jmění reflektovat již ve fázi nařízení exekuce. Bez souhlasu věřitele modifikaci ve fázi nařízení exekuce reflektovat nebude, a proto exekutor postihne v rámci exekuce či soudního výkonu rozhodnutí celý majetek manželů, jako by k modifikaci nedošlo. To má faktický dopad na ochranu nedlužného manžela, neboť ten se může ochrany domáhat až ve fázi po nařízení výkonu rozhodnutí, respektive vydání exekučních příkazů.

I když manželé zřídili režim oddělených jmění, v případě, že věřitel nedá souhlas s takovou modifikací, pak vůči němu nebude účinná. Uvedené bude promítnuto v exekuci či výkonu rozhodnutí. Věřitel nedá souhlas a exekutor poté k předmětné modifikační smlouvě nepřihlíží ve fázi nařízení exekuce. Jediná možnost pro nedlužného manžela v takové situaci je domáhat se ochrany až ve fázi po nařízení výkonu rozhodnutí. Z uvedeného se domnívám, že neúčinnost manželské smlouvy nenastává automaticky. Až soud, ať už při exekučním řízení či při soudním výkonu rozhodnutí, určí, zda manželská smlouva skutečně zkracuje věřitelova

⁶⁶ PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 166.

práva. Nicméně názory v odborné literatuře nejsou shodné. Například Tajovská uvádí, že modifikace dotýkající se práv věřitele jsou ex lege neúčinné.⁶⁷

Problematická situace nastává ve chvíli, kdy závazek vznikl sice také před uzavřením manželské smlouvy, nicméně po zřízení režimu oddělených jmění manželé již neevidovali smlouvu ve veřejném Seznamu listin o manželském majetkovém režimu. V případě exekuce je zřejmé, že exekutor o manželské smlouvě nebude mít povědomí. Smlouva totiž bude evidována pouze v neveřejném seznamu, a to v Evidenci listin o manželském majetkovém režimu. Ve smyslu § 42 odst. 1 EŘ exekutor zjistí, zda je manželské smlouva evidována v Seznamu listin o manželském majetkovém režimu. Do Evidence listin o manželském majetkovém režimu přístup nemá.⁶⁸ Obdobně postupuje soud při nařízení výkonu rozhodnutí ve smyslu § 262a OSŘ. Ani v případě soudního nařízení výkonu rozhodnutí nebude mít soud o předmětné manželské smlouvě povědomí. Proto dochází k postižení majetku, jako by k uzavření manželské smlouvy o zřízení režimu oddělených jmění nedošlo.⁶⁹ V případě nařízení výkonu rozhodnutí se manžel poté může bránit návrhem na zastavení ve smyslu § 262b OSŘ, nicméně musí tvrdit a prokázat, že o zřízení režimu oddělených jmění věřitel dlužného manžela věděl. Nicméně, pokud se manželská smlouva svým účelem nebo obsahem nebude dotýkat práv věřitele dlužného manžela, pak je dle Psutky vůči věřiteli účinná. I v případě, že bude postižen majetek jako by ke zřízení režimu oddělených jmění nedošlo, nedlužný manžel se může domáhat ochrany svého majetku podáním návrhu na zastavení, kde bude tvrdit a prokazovat pouze existenci manželské smlouvy, a to že je vůči věřiteli účinná.⁷⁰

Pokud se smlouva dotýká takto práv věřitele, pak je dokonce irelevantní i následné zveřejnění takové smlouvy ve veřejném seznamu, či zápis změny vlastnického práva k věci evidované ve veřejném seznamu či dokonce i seznámení věřitele s předmětnou manželskou smlouvou. Účinná bude pak manželská smlouva pouze a jen se souhlasem věřitele.⁷¹

Ve smyslu § 719 odst. 2 OZ se smlouva o režimu oddělených jmění nesmí svým obsahem nebo účelem dotknout práv třetí osoby, ledaže tato se smlouvou souhlasí. Pokud se manželské smlouva však dotýkat nijak práv věřitele dlužného manžela nebude, pak tato

⁶⁷ TAJOVSKÁ, Kamila. *Modifikace SJM a její účinky* [online]. epravo.cz, 02.04.2015 [cit.20.11.2023]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/modifikace-sjm-a-jeji-ucinky-97299.html>.

⁶⁸ KLEIN, Šimon. Evidence a seznam listin o manželském majetkovém režimu. *Ad Notam* [online databáze], 19.12.2014, [cit. 10.11.2023]. Dostupné z: [databáze nkr.cz](https://www.databaze-nkr.cz/).

⁶⁹ KRÁLÍK, Michal. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol.: *Občanský zákoník. Komentář*. [online databáze]. Praha: C. H. Beck, 2023 [cit. 20.10.2023]. Dostupné z: [databáze beck-online.cz](https://www.beck-online.cz/).

⁷⁰ TÉGL, Petr, MELZER, Filip, ŠÍNOVÁ, Renáta. In MELZER, Filip, TÉGL, Petr a kol.: *Občanský zákoník – velký komentář*. Svazek IV. § 655–975. Praha: Leges, 2016, s. 521.

⁷¹ PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975)*. Komentář. 2 vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 224.

smlouva bude vyvolávat vůči věřiteli účinky a není třeba k jejímu uzavření souhlasu věřitele.⁷² Naproti tomu § 733 OZ nehovoří již o žádném souhlasu věřitele či dotknutí jeho práv. Předmětné ustanovení pouze nad rámec 719 odst. 2 OZ stanoví, že pokud dojde v průběhu 6 měsíců od vzniku závazku věřitele vůči dlužnému manželovi k uzavření smlouvy o režimu oddělených jmění, bude tato smlouva vůči věřiteli neúčinná.⁷³ Zde je vhodné se ptát, jaký vztah je mezi § 733 OZ a § 719 OZ.

Smyslem úpravy v § 733 OZ je zvýšení ochrany věřitele. Bez takového ustanovení by v případě, že se manželská smlouva nebude dotýkat jeho práv ani svým obsahem ani účelem, byla ve vztahu k němu účinná za splnění dalších podmínek. Před takovým závěrem však chrání věřitele právě ustanovení § 733 OZ. V případě, kdy by se manželská smlouva skutečně dotýkala práv věřitele, avšak tento by dal ke smlouvě svůj výslovný souhlas, stejně by vůči němu manželská smlouva ve smyslu § 733 OZ nenabyla účinnosti. Zde je však otázka, zda toto neodporuje obecné autonomii vůli, která je vlastní celému OZ tam, kde je dispozitivní právní úprava.

Lze si představit modelovou situaci, kdy jeden z manželů má více výlučných dluhů a vzhledem k ochraně majetku druhého nedlužného manžela se tito rozhodnou zřídit si režim oddělených jmění. Takové závazky budou však existovat již déle než 6 měsíců před zřízením režimu, proto se na ně neuplatní § 733 OZ. Před zřízením režimu budou mít manželé zřízeno SJM. Nicméně před zřízením režimu oddělených jmění vznikne dlužnému manželovi ještě další závazek, a to například vůči blízké osobě nedlužného manžela. Může se kupříkladu jednat o sourozence nedlužného manžela. Sourozenec bude podporovat manžele ke zřízení režimu oddělených jmění. Bude vlastně souhlasit s manželskou smlouvou o režimu oddělených jmění. Poté dojde mezi manžely ke vzniku režimu oddělených jmění. Nicméně od vzniku dluhu dlužného manžela vůči sourozenci druhého nedlužného manžela neuběhne požadovaných 6 měsíců ve smyslu § 733 OZ a z toho důvodu je dle jazykového výkladu § 733 OZ vůči sourozenci nedlužného manžela tato smlouva neúčinná. Sourozenec by se ve smyslu § 733 OZ mohl uspokojit na majetku manželů tak, jako by ke smlouvě nedošlo.⁷⁴ Je ale otázkou, zda se sourozenec nedlužného manžela a dlužný manžel mohou dohodnout, že manželská smlouva vůči němu nabyde účinků. Sourozenec bude mít třebas úmysl se uspokojit právě jen na

⁷² PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 282.

⁷³ Tamtéž.

⁷⁴ KRÁLÍK, Michal. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír. a kol.: *Občanský zákoník*. Komentář. [online databáze]. Praha: C. H. Beck, 2023 [cit. 20.10.2023]. Dostupné z: [databáze beck-online.cz](https://beck-online.cz).

výlučném majetku dlužného manžela, který k jeho uspokojení bude plně postačovat, a ne na majetku, který by spadal hypoteticky do SJM tak jako by k manželské smlouvě nedošlo.

Domnívám se, že třetí osoba jakožto věřitel dlužného manžela může i v tomto případě fakticky souhlasit s uzavřením modifikační smlouvy zřizující režim oddělených jmění. Může k takovému rozhodnutí mít své osobní důvody, přičemž není třeba takové rozhodnutí zakazovat. Zákon totiž v § 733 OZ nezakazuje jiné ujednání. V uvedeném ustanovení spatřuji ochranu věřitelů, kteří by mohli být úmyslně zkráceni svými dlužníky právě uzavřením modifikační smlouvy upravující rozsah zákonného SJM. Dle § 733 OZ se presumuje zkrácení věřitele, a proto věřitelé dle předmětného ustanovení nemusí ničeho činit a v ochranné době 6 měsíců od vzniku závazku budou chráněni proti účinkům modifikační smlouvy. Pokud ale dlužník a věřitel vzájemně komunikují, sjednají si, že manželská smlouva zřizující režim oddělených jmění bude mezi nimi účinná, pak nevidím důvod, proč by manželská smlouva vůči takovému věřiteli nemohla nabýt účinnosti. Tedy pokud věřitel bude se smlouvou seznámen, nebude mít jakýkoli důvod s ní nesouhlasit, naopak třeba i souhlas výslovně uvede, pak se domnívám, že smlouva vůči němu může být účinná. Uvedené nebude proti dobrým mravům ani proti veřejnému pořádku.

V ostatních případech, kdy dojde ke vzniku závazku věřitele za osobou dlužného manžela méně než 6 měsíců před uzavřením smlouvy o režimu oddělených jmění, je tato smlouva ve smyslu § 733 OZ neúčinná.⁷⁵ Ustanovení § 733 OZ se uplatní před 719 odst. 2 OZ v tom smyslu, že nebude třeba, aby věřitel čehokoli činil, a i přesto vůči němu bude smlouva neúčinná. Pokud uplyne od vzniku závazku do uzavření manželské smlouvy více jak 6 měsíců, nebude aplikováno pravidlo v § 733 OZ. Neúčinnost se tedy nepresumuje a v případě, kdy se věřitel cítí býti manželskou smlouvou zkrácen ji musí žalovat.

⁷⁵ TÉGL, Petr, MELZER, Filip, ŠÍNOVÁ, Renáta. In MELZER, Filip, TÉGL, Petr a kol.: *Občanský zákoník – velký komentář*. Svazek IV. § 655–975. Praha: Leges, 2016, s. 538.

6. Režim oddělených jmění vzhledem k věcem zapisovaným do veřejných seznamů

V této části práce bych se ráda věnovala problematice zřízení režimu oddělených jmění vzhledem k věcem zapisovaným do veřejných seznamů. Vzhledem k věcem zapisovaným do veřejných seznamů platí zásada pravdivosti zápisu ve veřejném seznamu ve smyslu § 980 odst. 2 OZ. Pokud manželé zřídí mezi sebou režim oddělených jmění, měla by být předmětná skutečnost zavedena i do veřejného seznamu. V praxi může dojít k situaci, kdy však nebude zápis ve veřejném seznamu odpovídat skutečnému stavu. Často se tak děje například v manželství, kdy sice nemovitost je skutečně nabyta za trvání SJM mezi manžely a spadá do SJM, nicméně v katastru nemovitostí je zapsán jako její vlastník jen jeden z manželů. Při existenci režimu oddělených jmění může nastat i jiná, dle mého složitější, situace.

Manžel před zřízením režimu oddělených jmění se zaváže vůči třetí osobě a vznikne mu dluh. Může se jednat klidně i znovu o jeho výlučný dluh. Manželé se rozhodnout poté zřídit režim oddělených jmění, přičemž smlouvu evidují i ve veřejném Seznamu listin o manželském majetkovém režimu. Obsahem smlouvy bude mimo jiné i ujednání, že veškeré doposud nabyté nemovitosti manžely spadající do SJM, které bylo mezi nimi zřízeno, budou po zřízení režimu oddělených jmění spadat do výlučného majetku nedlužného manžela. Dlužný manžel převzal závazek déle než 6 měsíců před zřízením předmětného režimu a zároveň i přes ujednání ve smlouvě o nabytí všech nemovitostí druhým manželem, má dostatek svých prostředků na plné uhrazení dluhů. Proto nedojde k žádnému zkrácení práv věřitele ve smyslu § 719 odst. 2 OZ. Smlouva nabyde účinnosti i vůči věřitelům. Ačkoliv bude smlouva účinná, manželé ji nikterak neevidují v katastru nemovitostí. Neboli v katastru nemovitostí bude i nadále přes účinnost manželské smlouvy zapsáno pro předmětné nemovitosti vlastnické právo obou manželů, tak jak to bylo před zřízením režimu oddělených jmění. Exekutor v případě podání návrhu na zahájení exekuce ve smyslu § 37 EŘ může postihnout majetek v SJM, jelikož zápis ve veřejném seznamu říká, že nemovitosti jsou stále v SJM. Či by takto mohl podat návrh na soudní výkon rozhodnutí dle § 262a OSŘ. Nicméně manželská smlouva je zapsána do veřejného Seznamu listin o manželském majetkovém režimu. Je tedy přístupná veřejnosti a každý z ní může ověřit, zda určený manželský pár má modifikované SJM či nemá. V této situaci stojí dva veřejné seznamy proti sobě.

Ve smyslu § 720 odst. 2 OZ nabývá smlouva v části pojednávající o věci zapsané do veřejného seznamu účinků až zápisem do tohoto seznamu. V případě nemovitosti dle uvedeného nabyde účinků až zápisem do katastru nemovitostí. Dle důvodové zprávy však

takový zápis bude jen deklaratorní.⁷⁶ Nicméně věcněprávní účinky plynoucí z manželské smlouvy nastávají až zápisem do katastru nemovitostí ve smyslu § 1105 OZ.⁷⁷ Z uvedeného vyplývá, že bez zápisu nenabude manžel výlučné vlastnické právo k předmětným nemovitostem, jak je stanoveno v manželské smlouvě.

Pro ucelení problematiky je možné uvést i situaci, kdy manželé nevidují smlouvu ve veřejném Seznamu listin o manželském majetkovém režimu. V takovém případě je zjevný opačný závěr od výše prezentovaného. Pokud totiž manželé ani neprovedou zápis do katastru nemovitostí, pak se věřitelé mohou uspokojit na majetku manželů tak, jako by vůbec k uzavření manželské smlouvy o režimu oddělených jmění nedošlo.

⁷⁶ Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁷ KRÁLÍK, Michal. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol.: *Občanský zákoník. Komentář*. [online databáze]. Praha: C. H. Beck, 2023 [cit. 20.10.2023]. Dostupné z: [databáze beck-online.cz](https://beck-online.cz).

7. Nabývání majetku a dluhů v režimu oddělených jmění

Manželé se zřízeným režimem oddělených jmění mohou nabývat majetek i dluhy do jiných vlastnických režimů, než je SJM. Nabývání jakýchkoli věcí či dluhů do SJM by popíralo skutečnou podstatu režimu oddělených jmění. Manželé si mohou v rámci manželské smlouvy však sjednat, že v budoucnu budou majetek nabývat například do podílového spoluvlastnictví či každý do svého výlučného majetku.⁷⁸

V kapitole č. X jsem rozebírala situaci, kdy snoubenci zřídili režim oddělených jmění, přičemž ve smlouvě si sjednali, že určitý majetek, který by jinak náležel do výlučného majetku jednotlivého manžela, bude spadat pod podílové spoluvlastnictví obou manželů. V takové situaci jsem poukázala na závěr, že ujednání o nabývání věcí do podílového spoluvlastnictví, které by jinak nabýval každý manžel do svého výlučného, bude vůči věřiteli účinné, pokud skutečně nebude zkracovat jeho právo na uspokojení pohledávky vůči dlužnému manželovi. Stejný závěr si myslím je aplikovatelný i v případě, kdy si manželé za trvání manželství zřizují režim oddělených jmění, a to i v případě, že před zřízením režimu oddělených jmění mohli mít mezi sebou zřízeno SJM. V každém jednotlivém případě musí být posouzen skutečný dopad ujednání v manželské smlouvě na uspokojení práva věřitele.

⁷⁸ PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 263.

8. Vypořádání SJM a jeho neúčinnost

Manželé před zřízením režimu oddělených jmění mohli mít mezi sebou zřízeno SJM. V takovém případě je nutné, aby si uvedený majetek a dluhy spadající pod SJM před vznikem režimu oddělených jmění vypořádali ve smyslu § 736 an. OZ. Bez vypořádání by nemohl mezi manžely vzniknout režim oddělených jmění, neboť by to bylo proti jeho podstatě.⁷⁹

Manželská smlouva o zřízení režimu oddělených jmění může obsahovat různé ujednání o vypořádání dosud vzniklého SJM mezi manžely. Pokud samozřejmě mezi manžely fakticky SJM vzniklo. Pak je otázkou, zda se věřitel ve smyslu § 737 odst. 1 OZ může domáhat vyslovení neúčinnosti takového vypořádání a jakým způsobem to udělá. Oproti minulé právní úpravě za účinnosti OZ 1964, je věřitel za stávající právní úpravy chráněn ve smyslu předmětného ustanovení proti veškerým možným způsobům vypořádání.⁸⁰

Určitá ujednání mohou vzbuzovat pochybnosti o tom, zda přímo nezkracují práva věřitele na případné uspokojení své pohledávky. V manželské smlouvě si mohou manželé sjednat kupříkladu, že všechny doposud jimi nabyté nemovité věci v SJM budou po zřízení režimu oddělených jmění náležet jen jednomu manželovi. Důsledkem takového ujednání bude faktické zúžení majetku jednoho z manželů na úkor druhého, i když to bude na základě jejich společné vůle. Případnému věřiteli manžela, kterému se zúží jeho majetek, se zhorší jeho postavení, jelikož bude mít k uspokojení své vlastní pohledávky k dispozici menší majetkovou sumu, než by měl, kdyby k uzavření smlouvy o zřízení režimu oddělených jmění nedošlo. Je zřejmé, že v takovém případě může věřitel dlužného manžela namítat ve smyslu § 737 odst. 1 OZ neúčinnost předmětného vypořádání.⁸¹ Po úspěšné námitce věřitele bude vypořádání neúčinné jen ve vztahu k němu. K ostatním osobám zůstává vypořádání nadále účinné.⁸²

V následující části je nutné vypořádat se s možností sjednání převedení určitého majetku v rámci manželské smlouvy o režimu oddělených jmění do vlastnictví třetí osoby, přičemž tato věc před zřízením režimu oddělených jmění spadala pod SJM manželů. Manželé však mají vůli takovou věc převést na třetí osobu. Manželská smlouva je smlouvou ve smyslu § 1724 an. OZ, přičemž ohledně jejího obsahu panuje zásada autonomie vůle obou manželů. Ve

⁷⁹ PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 263.

⁸⁰ PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 305; MELZER, Filip, TĚGL, Petr. In: MELZER, Filip, TĚGL, Petr a kol.: *Občanský zákoník – velký komentář*. Svazek IV. § 655–975. Praha: Leges, 2016, s. 557.

⁸¹ MELZER, Filip, TĚGL, Petr. In: MELZER, Filip, TĚGL, Petr a kol.: *Občanský zákoník – velký komentář*. Svazek IV. § 655–975. Praha: Leges, 2016, s. 560.

⁸² PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 306.

smyslu § 718 OZ pak smlouva může obsahovat taková ujednání, která zákon nezakazuje. OZ nikde výslovně nezakazuje možnost ujednání ohledně převedení určitého majetku na třetí osobu odlišnou od manželů. Nicméně jak poukazuje Psutka, takové právní jednání nemusí být bráno jako vypořádání. Manželé mohou se svým majetkem v SJM zacházet zcela libovolně. Proto není důvodu jim v takovém právním jednání bránit. Je otázkou, zda však i takové ujednání může být v určitých situacích bráno jako zkracující pro věřitelovo právo uspokojit svou pohledávku a v návaznosti na to dle jakého pravidla může věřitel namítat případnou neúčinnost daného ujednání. Jak uvádí důvodová zpráva k OZ, sankce neplatnosti vypořádání by nebyla vhodná především z pohledu, že by pak došlo k absolutnímu dopadu vůči všem.⁸³

Převod určitého majetku na jinou osobu nemusí být pojmán jako vypořádání SJM.⁸⁴ Bude se jednat o závazkový vztah manželů, případně jednoho, s třetí osobou. Pokud však uvedené nebude bráno jako vypořádání, může se věřitel dovolávat neúčinnosti takového právního jednání ve smyslu § 737 odst. 1 OZ? Zde je nutné vypořádat se s otázkou, jaký je vztah § 737 odst. 1 OZ a § 589 an. OZ, přičemž ani v literatuře není zastáván jednotný výklad k předmětným institutům a jejich vzájemnému vztahu

Ochrana ve smyslu § 737 odst. 1 OZ je poskytována nejen věřitelům dlužného manžela, ale jakékoli třetí osobě, která by mohla být dotčena vypořádáním SJM v důsledku zřízení režimu oddělených jmění. Naproti tomu ochrana ve smyslu § 589 an. OZ se poskytuje pouze za tam splněných podmínek. Jedná se o obecnou část OZ, přičemž by již z uvedeného mohlo vyplývat, že jako obecná část se uplatní podpůrně v případě, kdy na určité situace nebude možné použít zvláštní úpravu. Institut zakotvený v § 737 odst. 1 OZ by tak doplňoval obecnou ochranu zakotvenou v § 589 an. OZ a tím by docházelo k aplikaci obou institutů jen za předpokladu, že to nebude v rozporu s § 737 odst. 1 OZ.⁸⁵ určitá část literatury však zastává jiný pohled na danou problematiku. Zuklínová chápe pravidlo zakotvené v § 737 odst. 1 OZ jako „další důvod neúčinnosti“, přičemž dle autorky nelze rozšiřovat taxativní výčet důvodů v § 589 an. OZ.⁸⁶ Z mého pohledu tedy fakticky rozděluje použití daných institutů. Dle takového závěru by docházelo si myslím i k situacím, kdy po nenaplnění kritérií v § 737 odst. 1 OZ by se osoby sice i dotčené vypořádáním nemusely své ochrany dovolat, jelikož se třeba jednalo o pouze třetí osoby, nikoli věřitele, a ti nepojímají ochranu přes § 589 an. OZ. Třetí osoby by se

⁸³ Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁴ PSUTKA, Jindřich. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 307.

⁸⁵ KRÁLÍK, Michal. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol.: *Občanský zákoník*. Komentář. [online databáze]. Praha: C. H. Beck, 2023 [cit. 20.10.2023]. Dostupné z: [databáze beck-online.cz](https://databaze.beck-online.cz).

⁸⁶ ZUKLÍNOVÁ, Michaela. In: ŠVESTKA, Jiří, DVORÁK, Jan, FIALA, Josef a kol.: *Občanský zákoník*. Komentář. Svazek II. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 191.

tak ocitly bez ochrany svého právo, přičemž takový závěr je v rozporu s celou podstatou soukromého práva. Proto se domnívám, že je správné nahlížet na úpravu § 737 odst. 1 OZ jako doplňkovou k § 589 an. OZ.

9. Způsoby vypořádání dosud nabytého SJM

Pokud manželé mají mezi sebou zřízeno SJM před jeho modifikací, pak by SJM mělo být vypořádáno ve smyslu § 736 an. OZ. Majetek a dluhy spadající pod SJM, které mohlo být mezi manžely zřízeno, může být velkého rozsahu, přičemž je zřejmé, že jeho vypořádání zabere značný čas. Pokud však manželé spěchají na uzavření smlouvy o režimu oddělených jmění, pak je otázkou, zda již musí mít sjednáno, jak jmění vypořádají. Neboli zda manželská smlouva může zřídit režim oddělených jmění i bez vypořádání SJM.

Někteří autoři zastávají názor, že je spíše doporučující, aby již manželská smlouva o režimu oddělených jmění obsahovala způsob vypořádání dosud nabytého SJM mezi manžely.⁸⁷ Při současném vzniku režimu oddělených jmění za současného vypořádání nabytého SJM mezi manžely vzniká ideální situace, kdy do budoucna již mezi manžely žádný majetek či dluhy v SJM existovat nebudou. Nicméně v praxi nemusí k výše uvedenému docházet. Mohou nastat situace, kdy manželé zřídí režim oddělených jmění, nicméně nabytý majetek a dluhy v SJM vypořádají později. Otázkou zůstává, k jakému okamžiku je SJM zrušeno.

V případě rozvodu manželství zaniká mezi manžely SJM, pokud mezi nimi vzniklo, právní mocí rozsudku o rozvodu.⁸⁸ Poté manželé mají čas vypořádat své SJM, přičemž v mezidobí od rozvodu do vypořádání se na věci spadající do SJM použijí pravidla v OZ pro SJM. Manželská smlouva o zřízení režimu oddělených jmění nabývá účinnosti jejím uzavřením ve formě notářského zápisu.⁸⁹ Od okamžiku zřízení režimu oddělených jmění nemohou manželé nabývat do SJM ničeho. Opačný závěr by odporoval podstatě režimu oddělených jmění. Účinností smlouvy se zrušuje mezi manžely SJM. Po zrušení SJM nastává nutnost vypořádat dosud nabytý majetek a dluhy v SJM. V mezidobí budou na majetek a dluhy aplikována přiměřeně ustanovení o SJM.⁹⁰

Preferovaným způsobem vypořádání se jeví dohoda manželů ve smyslu § 738 OZ, přičemž v případě neshody manželů může o vypořádání rozhodnout i soud.⁹¹ Na vypořádání dosud nabytého SJM mezi manžely se uplatní § 741 OZ a § 742 OZ za tam splněných podmínek.

⁸⁷ MELZER, Filip, TÉGL, Petr. In: MELZER, Filip, TÉGL, Petr a kol.: *Občanský zákoník – velký komentář*. Svazek IV. § 655–975. Praha: Leges, 2016, s. 716.

⁸⁸ KÖRBL, Hugo. Vypořádání společného jmění manželů komplexně a prakticky, a to s přihlédnutím k případným vnosům a investicím [online]. epravo.cz, 27.7.2020 [cit. 17.11.2023]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/vyporadani-spolecneho-jmeni-manzelu-komplexne-a-prakticky-a-to-s-prihlednutim-k-pripadnym-ynosum-a-investicim-111540.html>.

⁸⁹ SVOBODA, Karel. Společné jmění manželů a exekuce. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2021, s. 51-62.

⁹⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23.02.2023, sp. zn. 22 Cdo 3089/2022.

⁹¹ Ustanovení § 740 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

10. Rozvod a režim oddělených jmění

Režim oddělených jmění je přínosem v případě rozvodu manželů, jelikož manželé nemusí vypořádávat věci, které by spadaly do SJM. SJM, jak již bylo vícekrát řečeno, při režimu oddělených jmění existovat nemůže. Samozřejmě manželé i při režimu oddělených jmění mohou nabývat majetek a dluhy do podílového spoluvlastnictví nebo i do svých výlučných vlastnictví. V případě rozvodu pak nemusí vypořádávat dle § 736 an. OZ ničeho, a to ani obvyklé vybavení rodinné domácnosti, jak bylo stanoveno výše, přičemž i takové vybavení nemůže skrze podstatu režimu oddělených jmění existovat mezi manžely v SJM.

Pokud manželé budou mít určitý majetek či dluhy například v podílovém spoluvlastnictví, v případě vypořádání budou aplikována pravidla v § 1140 an. OZ. Manželé mohou být i stranami různým závazkových vztahů, které budou mít vůli po rozvodu vypořádat taktéž. Může se jednat například typicky o nájem nemovité věci. Na vypořádání se použijí pravidla tam upravená. Rozvod však neznamená nutnost takové vztahy ukončit a vypořádat. Manželé tedy i po rozvodu mohou zůstat nadále společně zavázáni k určité věci jako spoluvlastníci či mohou nadále setrvat i v jiných obligačních vztazích. Důležité je pouze uvést, že na žádný takový majetek či dluhy nebudou aplikována pravidla o vypořádání SJM.

Závěr

Cílem mé diplomové práce bylo prezentovat problematické aspekty režimu oddělených jmění a s tím souvisejících institutů, kupříkladu obvyklého vybavení rodinné domácnosti ve vztahu k § 3038 OZ.

V první části diplomové práci jsem komparovala odborné názory na aplikaci § 3038 OZ. Lze konstatovat, že řešení není jednotné, přičemž z uvedených názorů lze spíše dovozovat, že nadále bude obvyklé vybavení spadat pod vlastnický režim SJM, a to i po účinnosti OZ. Při stanovení předmětného závěru jsem dále ve své práci navázala na otázku vlastnického režimu obvyklého vybavení rodinné domácnosti při existenci režimu oddělených jmění. Je zřejmé, že při zřízení režimu oddělených jmění nemohou dále manželé nabývat ničeho do SJM, a to ani věci spadající pod obvyklé vybavení rodinné domácnosti.

Ve druhé a třetí kapitole jsem se vypořádala s mnou vytyčenou výzkumnou otázkou znějící: „*Jaké jsou případné následky nevložení listiny o režimu oddělených jmění manželů do Seznamu listin o manželském majetkovém právu?*“.

V prvním případě je dobré si odpovědět, kdy smlouva uzavřená snoubenci bude účinná vůči třetím osobám. Pokud vzniká závazek po zřízení režimu oddělených jmění, je závěr odlišný pro případ, kdy snoubenci smlouvu evidovali ve veřejném Seznamu listin o manželském majetkovém režimu či neevidovali. V případě evidence je smlouva účinná vůči třetí osobě, pokud tato byla s obsahem smlouvy seznámena. Nicméně při absenci seznámení třetí osoby s obsahem smlouvy při vzniku závazku s manželem, smlouva vůči takové třetí osobě být účinná ex lege nemůže. Pokud manželé smlouvu evidují ve veřejném seznamu, a to před vznikem závazku se třetí osobou, pak je taková předmanželská smlouva vůči třetí osobě účinná. Odlišný závěr bude za situace, kdy nejprve vzniká závazek a poté snoubenci uzavřou předmanželskou smlouvu. Zde jsem dospěla k názoru, že věřitel se svou pohledávkou vůči jednomu snoubenci má možnost uspokojit se na výlučném majetku dlužného snoubence, a to i po uzavření manželství. Z toho vyplývá, že věřitel nebude zkrácen ve smyslu § 719 odst. 2 OZ a není nutné uvažovat o neúčinnosti předmětné smlouvy.

Na zřízení režimu oddělených jmění navazuje kapitola o zřízení režimu oddělených jmění mezi manžely za trvání manželství. Zřejmý závěr vyplývá za situace, kdy prvně manželé smlouvu zřídí a evidují do veřejného seznamu a následně vzniká závazek. V takové situaci smlouva bude vůči věřiteli účinná, neboť má možnost se s ní seznámit. Pokud smlouvu manželé neevidují do veřejného seznamu, pak jsem dospěla k závěru, že smlouva vůči třetí osobě bude vyvolávat právní účinky, jen pokud s ní třetí osoba bude seznámena, a to v okamžiku vzniku

právního vztahu. V další části jsem se věnovala účinnosti manželské smlouvy vůči třetí osobě, kdy nejprve dochází ke vzniku závazku a poté ke zřízení režimu oddělených jmění, a i s ohledem na případné exekuční řízení či soudní výkon rozhodnutí. Manželé mohou smlouvu evidovat ve veřejném seznamu, přičemž věřitel musí dát s takovou smlouvou souhlas. V opačném případě vůči němu nebude smlouva účinná. O něco složitější je řešení ohledně účinnosti smlouvy vůči třetí osobě za situace, kdy manželé již po zřízení režimu oddělených jmění předmětnou manželskou smlouvu neevidují ve veřejném seznamu. Smlouva bude vůči věřiteli účinná pouze se souhlasem věřitele, jehož práv se svým obsahem dotýká. Pokud se smlouva svým obsahem práv věřitele nedotkne, není třeba uvažovat o nutnosti souhlasu věřitele s předmětnou smlouvou. Nad rámec uvedeného je třeba uvést i § 733 OZ, dle kterého pokud dojde ke vzniku závazku v průběhu 6 měsíců od vzniku závazku věřitele vůči dlužnému manželovi k uzavření smlouvy o režimu oddělených jmění, bude tato smlouva vůči věřiteli neúčinná. V průběhu 6 – ti měsíců je presumováno zkrácení práv věřitele.

Ve čtvrté části své diplomové práce jsem zodpověděla druhou výzkumnou otázku, která zní: *„Jaký je postup při vypořádání společných majetkových práv manželů při sjednání režimu oddělených jmění za trvání manželství?“*. Obecně zkracující jednání při vypořádání SJM manžely je stíženo neúčinností, a to jen ve vztahu k tomu věřiteli, jehož práv se dané vypořádání dotýká a zkracuje. V uvedené části jsem nicméně poukázala i na vztah § 589 OZ a § 737 odst. 1 OZ, přičemž se domnívám, že na základě mnou uvedených argumentů úprava § 737 odst. 1 OZ doplňuje úpravu v § 589 OZ.

Seznam použitých zdrojů

Monografie:

- BEZOUŠKA, Petr, PIECHOWICZOVÁ, Lucie. *Nový občanský zákoník – nejdůležitější změny*. 1. vyd. Praha: Anag, 2013. 376 s. ISBN 978-80-7263-819-2.
- PSUTKA, J. *Společné jmění manželů*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, 313 s. ISBN 978-80-7400-565-7.
- SVOBODA, Karel. *Společné jmění manželů a exekuce*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2021, 232 s. ISBN 978-80-7400-874-4.
- ŠÍNOVÁ, Renáta. (ed.) *Poceta Milaně Hrušákové*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, 404 s. ISBN 978-80-7400-859-7.

Komentáře:

- KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka. a kol.: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655-975). Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, 1256 s. ISBN 978-80-7400-503-9.
- MELZER, Filip, TÉGL, Petr a kol.: *Občanský zákoník – velký komentář. Svazek IX. § 2894–3081*. Praha: Leges, 2018, 2054 s. ISBN 978-80-7502-004-8.
- PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol.: *Občanský zákoník. Komentář*. [online databáze]. Praha: C. H. Beck, 2023 [cit. 20.10.2023]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.
- PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol.: *Občanský zákoník. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, 3352 s. ISBN 978-80-7400-747-7.
- SPÁČIL, Jiří, KRÁLÍK, Michal a kol.: *Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474)*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, 1688 s. ISBN 978-80-7400-803-0.
- ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol.: *Občanský zákoník. Komentář. Svazek II*. Praha: Wolters Kluwer, a.s. 2014, 856 s. ISBN 978-80-7478-457-6.

Články v odborném časopise:

- VODIČKOVÁ, Eva. *Společné jmění manželů*. *Obchodněprávní revue*, 2023, roč. 15, č. 2, s. 97-101. ISSN: 1803-6554.

Právní předpisy a související dokumenty:

- Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

- Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Judikatura:

- Nález Ústavního soudu ze dne 24.04.2019, sp. zn. I. ÚS 1587/17.
- Rozsudek Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 08.05.1923, sp. zn. Rv I 1523/22.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26.01.2023, sp. zn. 22 Cdo 3831/2022.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23.02.2023, sp. zn. 22 Cdo 3089/2022.

Internetové zdroje:

- HRMOVÁ, Monika. K právnímu režimu obvyklého vybavení rodinné domácnosti [online]. epravo.cz, 10. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/k-pravni-mu-rezimu-obvykleho-vybaveni-rodinne-domacnosti-94678.html>.
- KLEIN, Šimon. Evidence a seznam listin o manželském majetkovém režimu. *Ad Notam* [online databáze], 19.12.2014, [cit. 10.11.2023]. Dostupné z: databáze nkcr.cz.
- KÖRBL, Hugo. Vypořádání společného jmění manželů komplexně a prakticky, a to s přihlédnutím k případným vnosům a investicím [online]. epravo.cz, 27.7.2020 [cit. 17.11.2023]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/vyporadani-spolecneho-jmeni-manzelu-komplexne-a-prakticky-a-to-s-prihlednutim-k-pripadnym-vnosum-a-investicim-111540.html>.
- KRÁLÍK, Michal. Vlastnické žaloby spoluvlastníků a ochrana jejich práv vůči třetím osobám (vybrané otázky). *Právní rozhledy* [online databáze], 2010, č. 22 [cit. 10.11.2023]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.
- PALÁSEK, Milan. Vybrané otázky týkající se obvyklého vybavení rodinné domácnosti. *Právní rozhledy* [online databáze], 2017, č. 20 [20.10.2023]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.
- ŠTÁDLER, Jiří. *Nakládání a správa nemovité věci v podílovém spoluvlastnictví* [online]. epravo.cz, 21.07.2020 [cit. 10.11.2023]. Dostupné z:..

<https://www.epravo.cz/top/clanky/nakladani-a-sprava-nemovite-veci-v-podilovem-spoluvlastnictvi-111484.html>.

- TAJOVSKÁ, Kamila. *Modifikace SJM a její účinky* [online]. epravo.cz, 02.04.2015 [cit.20.11.2023]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/modifikace-sjm-a-jeji-ucinky-97299.html>.
- TOMEŠOVÁ, Jana. Rodinná domácnost manželů a její ochrana [online]. pravni prostor.cz, 07.03.2018. Dostupné: z <https://www.pравниprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/rodinna-domacnost-manzelu-a-jeji-ochrana>.

Shrnutí

Cílem mé práce bylo zkoumat problematické aspekty účinnosti předmanželských a manželských smluv zřizujících režim oddělených jmění, jakož i s tím související otázky vypořádání SJM nabytého manžely před zřízením režimu oddělených jmění. V rámci své práce jsem se zaměřila i na přechodné ustanovení § 3038 OZ a jeho dopad na vlastnický režim věcí spadajících do obvyklého vybavení rodinné domácnosti.

Diplomová práce vychází z právního stavu ke dni 22.11.2023.

Abstract

The aim of my work was to examine the problematic aspects of the effectiveness of prenuptial and marital agreements establishing the regime of separate assets, as well as related issues of the settlement of SJM acquired by spouses before the establishment of the regime of separate assets. As part of my work, I also chose the transitional provisions of § 3038 of the Civil Code and its impact on the own regime of things falling into the usual equipment of a family household.

The diploma thesis is based on the legal status as of November 22, 2023.

Klíčová slova

Režim oddělených jmění, SJM, obvyklé vybavení rodinné domácnosti, neúčinnost, snoubenci, manželé.

Key words

Separate property regime, SJM, usual family household equipment, ineffectiveness, fiances, spouses.